

מגזין הבולאים בישראל

גליון מס' 28
כסלו תשנ"ח
דצמבר 1997
המחיר 10 ש"ח

PAST DUE

AIR MAIL

ישראל 98 ISRAEL

FIRST CLASS MAIL

יום הבולאות 1997 - 25 בדצמבר

בולאות חלל מול בולאות נושאים

כך הוקם הדואר המצרי

חדשות, הנפקות, החלפות, מכתבים

ישראל 98 ISRAEL

מגזין הבולאים בישראל

גיליון מס' 28
נובמבר '97

בהוצאת התאחדות בולאי ישראל

מנכ"ל: טיבי יניב

מען המערכת: ת"ד 4523, ת"א 61045

טלפקס: 03-6295547

E-mail: ipf@netvision.net.il

העורך: שבתאי רביב

עיצוב גראפי: דיאנה כץ

עיצוב שער: שמחה קינן

הפקה: מדיום הפקות בע"מ

רחוב בן אביגדור 8, ת"א 67218

טלפון: 03-5619777

פקס: 03-5622601

מחיר: 10 ש"ח

מנוי שנתי: 60 ש"ח

(ניתן לשלם טלפונית בכרטיס אשראי)

א ב ח נ ת
האותיות - רק
עם הגדלת
התמונה X 8.

בול לזכרו של הכומר פליקס וארלה, בעריך של 32 סנט. התמונה מורכבת כולה מהאותיות

USPS (United States Postal Service). איזורים כהים בתמונה נוצרים על ידי אותיות צפופות ועבות יותר, איזורים בהירים על ידי אותיות דקות ומרווחות. מומחים טוענים שבדרך זו ניתן לבלום אפשרות של זיוף בולים. את האותיות ניתן לגלות בתמונה רק על ידי זכוכית מגדלת X 8. האותיות המוגדלות במיקרוסקופ והבול עצמו נראים בתמונות 2,1.

שיטה דומה ננקטה גם בהדפסת בול לכבוד מחלקת חיל האוויר במשרד ההגנה האמריקני. גם בול זה הוא בעריך של 32 ונראים עליו 4 מטוסי קרב F16. האותיות שהרכיבו את התמונה היו (U.S. Air Force) USAF.

תרמוגרפיה שיטה חדשה

לפני מספר חודשים הופעלו בבתי הדפוס של ממשלת צרפת מערכות הדפסה חדשות - ITVF המדפיסות, בין השאר, בולים בשיטה תרמוגרפית. השיטה הופעלה לראשונה בהדפסת גיליון מיניאטורי על ידי דואר מונאקו לציון 700 שנה המשך בעמ' 6

גיליונית הדפסה תרמית לכבוד 700 שנה לשושלת גרימלדי במונאקו.

חידושים בהדפסת בולים

הבול לכבודו של הכומר וארלה

מיקרופרינטינג - הדפסת מיזעור, היא שיטה חדשנית להדפסת בולים שנקטה על ידי שירותי הדואר האמריקני. לאחרונה פורסם בארה"ב

תוכן

- 2 עולם קטן
- 3 יום הבולאות '97
- 4 בולאות חלל מול בולאות נושאית
- 8 תערוכת ישראל '98
- 11 חדשות דואר ישראל
- 12 הפירמידות והספינקס בדואר המצרי
- 14 מה חדש
- 16 בולאות נושאית PIK.O. LET
- 18 יודאיקה
- 21 דף ומזכרת
- 22 היצע וביקוש
- 23 מכתבים למערכת
- 24 הנפקות חדשות בחו"ל
- 25 הנפקות חדשות בארץ

761948

1297-1997

06.12.96

יום הבולאות 1997 יערך בתל אביב ב- 25 בדצמבר

ראשונה תנתן לחברי האגודות, במחיר של 60 ש"ח. הכרטיס כולל ביקור במוזיאון, קפה ועוגה בבוקר, דף מזכרת, ארוחת צהריים חגיגית מלאה, דף מזכרת והשתתפות בכל האירועים.

ההרשמה וקבלת התשלום יסתיימו עד ה- 20 בדצמבר '97, לכל המאוחר. ההרשמה עלולה להיפסק גם לפני כן. יש להתקשר טלפוני ל- 03-6295547 וניתן להשאיר הודעה במזכירה האלקטרונית.

מנויי שבל שאינם חברי האגודות, יוכלו להשתתף באירוע במחיר של 100 ש"ח, במידה שישארו מקומות.

עותק שני של דף המזכרת ניתן יהיה לרכוש במקום, עד לאזילת המלאי, במחיר 35 ש"ח. □

השנה. ביום הבולאות יוענקו תוארי בולאי השנה והבולאי הצעיר של השנה. כמו כן, תוענק מדליית הקסטר לאספן שהצטיין במחקר בתחום איסוף ישראל וארץ הקודש.

באולם תיערך תערוכה מיוחדת שתאפשר לאחד עשר מציגים לנסות "ולהכשיר" את אוספיהם להשתתפות בתערוכה העולמית **ישראל 98**. כידוע, תנאי קבלה הכרחי לתערוכה עולמית הוא מדליה מוזהבת בתערוכה לאומית.

אטרקציה מיוחדת יהווה מחשב מחובר לאינטרנט אשר יקריין על אקרן גדול את התוכן של מאות אתרי אינטרנט מרחבי העולם כולו, העוסקים בבולאות. מספר המקומות באירוע מוגבל, ועדיפות

השנה ייערך כנס יום הבולאות, האחד-עשר במנין, במוזיאון הבולאות שליד מוזיאון ארץ ישראל, ביום חמישי 25/12/97. האירוע - בהשתתפות יו"ר מועצת המנהלים של רשות הדואר, מנכ"ל רשות הדואר, מנהל השירות הבולאי, אספנים ועיתונאים.

כמידי שנה, תונפק השנה חותמת אירוע מיוחדת ויופק דף מזכרת, בתפוצה מוגבלת של 500 עותקים. במקום יפעל סניף דואר מיוחד, אשר יפיק לפי דרישה תוויות מס"ד עם טקסט יום הבולאות, ימכור בולים ומעטפות יום ראשון של הנפקת 23/12 ויטביע את החותמת המיוחדת לפי דרישה. במשך היום תיערך תחרות בחירת הבול היפה של השנה והחותמת המוצלחת של

מועדון אילת לבולאות

חסכון בזמן

ובכסף

שרות מנויים

לכל הארצות

והנושאים

מאז 1965

הצטרף ל-3,000 מנויינו בארץ ובחו"ל

ותקבל את הזמנתך בדואר אחת ל-2-3 חודשים.

תנאי הרשמה:

* ההרשמה הינה לשלוש ארצות או נושאים, לפחות.

* מנוי שמשלם בכרטיס אשראי יחוייב בעת המשלוח.

נא לציין מספר כרטיס, תוקף ומס' תעודת זהות.

* מנוי שלא משלם בכרטיס אשראי, עליו להפקיד סכום מתאים להזמנה כפיקדון.

* שינוי או ביטול ההזמנה ניתן לעשות בכל עת.

טלפון 07-6373215 פקס 07-6374217

א-ה 14:00 - 18:00 ת.ד. 542 אילת 88104

יום הבולאות ה-11 - תוכנית

25 בדצמבר 1997, במוזיאון לתולדות הדואר והבולאות

שליד מוזיאון ארץ ישראל, רמת אביב, ת"א

09:00-10:00 - הרשמה, קפה ועוגה בבניין המסעדה.

10:15-10:00 - טקס פתיחת יום הבולאות, ברכות.

10:15-11:00 - מר ינון ביילין: תוכנית ההנפקות של השירות הבולאי לשנת 1998.

11:00-11:30 - הרצאת מר יוסי חכמי: 80 שנה לכיבוש

ארץ ישראל על ידי חיל המשלוח למצרים, בראי שירותי הדואר.

11:30-12:45 - לקראת תערוכת **ישראל 98** - השיפוט בתערוכות

בינ"ל, פאנל עם מר אלי ובר, מר אדי לייבו ומר יעקב שבתאי - שופטים בינלאומיים בכירים.

12:45-13:00 - טקס הכרזת בולאי השנה, הבולאי הצעיר של השנה והענקת מדליית הקסטר על מחקר בולאי בתחום ארץ ישראל.

13:00-14:30 - ארוחת צהריים חגיגית.

14:30-14:45 - משאל הבול היפה והחותמת המוצלחת של שנת 1997, הגרלת פרסים למשתתפים במשאל.

14:45-15:15 - הרצאת מר יעקב צחור: דמי דואר (קנסות)

בישראל מדואר עברי ועד 1960.

15:15-16:30 - מצגת: בולאות באינטרנט - (מנחם לדור).

תערוכת בולים מיוחדת לקראת **ישראל 98**, בת 55 מסגרות תצוגה,

תהיה פתוחה בין השעות 09:00-16:30.

בולאות חלל בולאות נושאת

מאת **טיבי יניב (*)**

בעשור האחרון הוכרה בולאות החלל כענף בולאי נפרד, אשר נקבעו עבורו כללים מיוחדים על ידי איגוד הבולאות העולמית. שני אוספים אף זכו במדליית זהב גדולה בתערוכות פ.פ.9 (אוספו של לס ויניק מארה"ב ושל באטריס בכמן משווייץ). למרות זאת, רוב ציבור הבולאים, ואף שופטים בולאיים פחות מנוסים, אינם מכירים את ההבדלים היותר מהותיים שבין בולאות נושאת (נושא החלל), בולאות דואר אוויר (דואר טילים של שנות ה-20 וה-30) והאסטרופילטליה (בולאות החלל).

ההגדרה הרשמית של בולאות נושאת היא "... פיתוח נושא בהתאם לתכנית..." ואילו בולאות החלל "בנויה על ההיבטים ההיסטוריים, הטכניים והמדעניים המתייחסים למחקר החלל ולתכניות חלל". ההגדרה השנייה היא אפשרות אחת מיני רבות לפיתוח נושא ("החלל") בהתאם לתכנית. לכאורה, זהו תת ענף בתימטיקה. בולאות דואר אוויר "... מורכבת בעיקר ממסמכים דואריים שהועברו בדרך האוויר והנושאות הוכחה כי הוטסו". אם אספן החלל יצטמצם

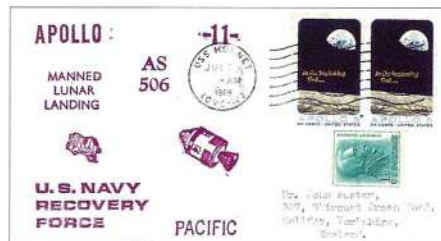
2. מהצוללת ברברו שוגר, ב-8 ביוני 1959 בשעה 09:30 בבוקר, טיל בליסטי שכלל מכתב ממנכ"ל הדואר לנשיא ארה"ב. מספר העתקים נשלחו לבעלי תפקידים רשמיים שונים.

(*) מתוך הרצאה ביום הבולאות 1996

לאיסוף מעטפות שהועברו בטילי ניסוי לפני מלחמת העולם השנייה (כאשר טילים לא יצאו כלל מתחום האטמוספירה), הרי שאוספו יוכל להכלל במדור דואר אוויר. ההגדרות הראשוניות אכן אינן מבהירות דיין את תחום בולאות החלל. חוקת איגוד הבולאות מונה את תחומי איסוף החלל שהם אסטרונומיה, תולדות חקר החלל, טיסות בלון בסטראטוספירה, דואר טילים, חקר כדור הארץ וכוכבי לכת אחרים והעברת מידע

1. ב-10 בנובמבר 1961, לפני הצהריים, שוגר הקוף גוליאט לחלל, במסגרת ההכנות לטיסות מאוישות של תכנית ג'מיני

3. נושאת המטוסים הורנט משתה מהים את צוות אפולו 11. חותמת הצד האדומה הוטבעה על ידי פקיד הדואר של האונייה.

מהזמנים הקדומים ועד חלליות התקשורת. גם הסבר זה אינו עוזר במיוחד, כי כל התחומים הם נושאים לגיטימיים לאוספים תימטיים ואילו שני תחומים מהמפורטים לעיל יכולים להכלל בבולאות דואר אוויר. אכן, נוכל למצוא בתערוכות בולים אוספים בכל התחומים המוזכרים באגף התימטי, או באגף דואר אוויר ולא רק באגף בולאות החלל. מהות בולאות החלל היא לא בבחירת נושא האוסף אלא בהנחיות הבאות:

7. תווית דואר טילים מגרמניה (שנות ה-30).

4. חותמת ביול של תחנת מעקב של NASA באקוודור. בפרקי זמן שונים הקשר עם אפולו 11 היה באמצעות אנטנות של תחנה זאת בלבד.

5. מעטפה מתחנת המעקב של NASA בנבעת השטן באסנסיון

* חובת פיתוח הנושא בגישה מדעית-טכנית מדוקדקת. גם אם חוט השדרה של האוסף הוא היסטורי, חייב הפיתוח להתייחס למרכיבי הטכנולוגיה של החלל. כותרת אוסף כמו "המלחמה הקרה וביטוייה במירוץ לחלל" מתאימה מאוד

6. אחת ממעטפות הטילים של סמית, מהודו. הטיל שוגר מאונייה לחוף אי.

לאוסף תימטי, אך פחות בהרבה לאוסף אסטרו. פיתוח הטילים בברית המועצות לעומת ארה"ב 1955-1965, מתאימה לתחום אסטרו אך מבטיחה מעט (בתחום המקוריות) בתימטיקה.

15. אי התאמה בין ההדפסה של הצבעים השונים

16. ניקוב אנכי חסר

17. הדפס ראי לצד הדבק

מותרות לתצוגה. שונה המצב בתימטיקה, שם ניתן לספר את סיפור האוסף באמצעות חומר דוארי ישר, ואין להתייחס לחותמת הצד. מעטפות מתחנות מעקב הן חיוניות לתיעוד פעילויות מיוחדות במהלך טיסות החלל, למשל יציאה מהתא לפעילות חיצונית, נחיתה על הירח, המאדים, נוגה וכו' (איורים 4,5). גם במקרה זה, פריט חיוני באסטרו, למשל מעטפות אסנסיון, אסור בתימטיקה. כידוע, החל בסוף שנות ה-20 של המאה, יזמים שונים ביצעו ניסויים להעברת דואר באמצעות טילים. רק אחרי 30 שנה הסתבר שטילים אינם עניין כה פשוט, ורעיון העברת הדואר באמצעותם נגזר. היוזמים נהגו לממן את הניסויים באמצעות הנפקת תוויות שונות ומכירת מעטפות שהיו בטילים (איורים 6-7). תוויות מסוג זה נסבלות בבולאות חלל ובבולאות דואר אוויר, אך אסורות בבולאות נושאת (אספן עטלפים יצטרך לוותר על התווית של סטיבן סמית). דואר בלונים נכלל בתחום איסוף החלל רק במידה שמדובר בבלונים סטראטוספריים, שתרמו במידה מסויימת לפיתוח הטכניקה המשך בעמ' 31

מתאימות (P.M. במקום A.M.) מסתובבות בשוק הבולאי. בית הדואר של קייפ קנוורל פשוט לא הספיק להחלים בשיגורי בוקר את כל המעטפות, והמשיך בהחתמה אחרי הצהריים בתוך שינוי החותמת ל-P.M., על פי התקנות הדואריות. איפיון נוסף של התחום הנדון כאן הוא חותמת הצד (CACHET) הרשמית (איור 3). בית הדואר בקייפ קנוורל, או משרדי הדואר הצבאיים בנושאות המטוסים האמריקניות, הכינו (על חשבון הדואר) חותמות צד שהוטבעו על כל דברי הדואר הנכנסים והיוצאים ביום השיגור או הנחיתה. מאחר שחותמות צד אלה שולמו על ידי הדואר והוטבעו על ידי סגל הדואר בזמן העבודה הרגיל, כאשר המעשה הותר בתקנות הדואר, הרי שחותמות צד אלה

11. באמצע בול קופרניקוס הרגיל, משמאל - הדפס שחור חסר (כנראה קיימים 2 גליונות בלבד), מימין - הצבע הצהוב חסר

12. אפולו 11 - ארה"ב. בבול השמאלי חסרה הדפסת תג השרוול (נדיר, אך בר השגה במחיר סביר).

13. ינקובסקי (בול שלא הונפק) והרמזבסקי, שטס

14. הכוכב "המטייל".

8. טיסת הכדור הפורח ניוטון מפרוי הנצורה, ב-1 בינואר

9. פריט מס' 1, החסר בכל אוספי האסטרופילטליה - טיסה סביב לירח

10. מעטפה מס' 26809 אשר טסה לחלל

* חובת השימוש בחומר בולאי מיוחד, כפי שיפורט בהמשך. רוב המסמכים הדואריים המתעדים את השיגורים לחלל, את הנחיתות, או את הבקרה על הטיסות, אסורים בתימטיקה, או בכל ענף בולאי אחר.

* הדגש באסטרו על המחקר הבולאי ועל הידע הבולאי הוא מכריע בדירוג בתחרות הרבה יותר מאשר בתימטיקה. זאת היא תוצאה ישירה של המחסור באופציות למקוריות ולדרך פיתוח הנושא באופן יוצא דופן, באוסף בולאות חלל.

החומר הבולאי הבסיסי באסטרו, הוא מעטפת השיגור (איורים 1,2), החותמת חייבת להיות מבסיס השיגור (אם אין בית דואר בבסיס השיגור אזי מבית הדואר הקרוב ביותר). אם החותמת נושאת ציון. A.M. או P.M. (לפני/אחרי הצהריים) אזי שעת ההחתמה צריכה להתאים לשעת השיגור. אלפי מעטפות שיגור לא

סוכנים סמויים שהתחזו לסוחר בולים ועד מהרה הגיעו למקור. רובינזון הועמד לדין ונכלא. אולם לא הכל נגמר בכי רע מנקודת מבטו של רובינזון. חלק גדול מהבולים הגנובים לא נתגלה והם לבטח שמורים ליום סגריר, כשהנוכל הלא בולאי יסיים לרצות את עונשו ויציא לחופש.

כל המי ומי בתערוכת בולים נדירים

100 מיליון ליש"ט הם ערכם של הבולים שהוצגו בתערוכת בולים נדירים בעולם, שנערכה במלון קלארידג' בלונדון. כך מדווח קן לייק בעיתון THE PHILATELIC REPORTER מחודש ספטמבר '97. בתערוכה השתתפו אספנים ידועי שם מרחבי תבל.

ברשימת האספנים הגדולים מצאנו את הבאים:

* ד"ר ק.מ. וו. מהונג קונג, שהציג את האוסף ציפורים בעולם, כולל 2 יוני באזל, 2 מתוך 14 העותקים הידועים (7 נמצאים במוזיאונים) של הברבור השחור ממערב אוסטרליה עם מסגרת הפוכה, וכן הבול האמריקני עם נשר ומגן שהדגלים בו הפוכים.

* יוסף חכמי מישראל, עם האוסף הקלאסי ברבאדוס, וכן חומר בנושא ארץ הקודש. יצוין, כי אוספים אלה יופיעו בתערוכה הבינלאומית 'ישראל '98.

מזייפים גם באיטליה

משטרת האוצר האיטלקי פשטה לאחרונה על חווילה ליד רומא וגילתה בה מחבוא של בולים מזויפים. בלטו במיוחד בולי

המכירות של בולי דיאנה. לדעת העיתון סאן, המכירות יעברו את 90 המיליון – כשהיה שיא במכירות של בול הנישואים המלכותיים ב-1981. בינתיים פורסם בלונדון, בסוף ספטמבר, כי מתוך טעות נשלחו לאספנים עלונים ובהם תמונות של בולי דיאנה שעדיין בתכנון. בעלון – בולים עם 5 תמונות של הנסיכה, בערך של 26 פנס. שירות הדואר הצליח לשים את ידו על כל העלונים פרט לאחד ולהשמידם. מומחים טוענים שהעיכוב בהפקה נובע דווקא מהתנגדות משפחתה של דיאנה ולא מווטו של המלכה. והראיה – המלכה דחתה הנפקה של בולים לציון 50 לנישואיה כדי לא לפגוע במכירות הבולים של דיאנה. נמסר גם כי מספר ארצות כבר החלו בהנפקות ואף במכירות של בולים וגל"זים לזכרה של הנסיכה.

הגנב ביש המזל

ג'סי א. רובינזון הוא רמאי לא מקצועי. כשהשתחרר ממאסר בגלל גניבות, ביצע שוב גניבה, הפעם של בולי דואר מתוך ארגז חתום, שהועבר ברכבת על ידי רשות הדואר של ארה"ב. החוקרים גילו שחסרים בולים בערך של 144 אלף דולר. היו אלה בולים חדשים, עם צילום פסל החירות ובערך של 32 סנט. הבולים היו מיועדים למכירה בתאריך מסוים. אילו רובינזון היה מתעניין בבולאות והיה יודע את מועד ההופעה, היה ממתין, מוכר את הבולים לאחר יום ההופעה וקשה היה אז לאתר. אלא שלרוע מזלו, הוא החל למכור את הבולים מיד, ובולים אלה החלו להופיע בקרנות רחוב בפילדלפיה במחירי מיבצע של מחצית הערך. חוקרי הדואר הפעילו

המשך מעמ' 2

לשושלת גרימלדי. בשיטה זו יש שילוב של ליתוגרפיה ותרמוגרפיה – שבה בולים מובלטים ביחס למישטח. היו מספר מקרים נוספים שבהם הופעלה השיטה, אבל בצרפת היא מופעלת מעתה דרך קבע הן להדפסת בולים והן להדפסת שטרי כסף ואגרות חוב ממשלתיות.

בשיטה החדשה מפזרים אבקה על האלמנט אותו רוצים להבליט, וכשהבול עובר במכשך חם, האבקה הופכת למישטח פלסטי היוצר את אפקט ההבלטה.

המלכה לא פסלה את בולי דיאנה

דובר ארמון המלוכה בלונדון הכחיש לאחרונה ידיעות לפיהן המלכה אליזבת פסלה את התכניות של שירות הדואר הבריטי להנפיק בולים לזכרה של הנסיכה דיאנה. הדובר אמר, כי ההחלטה בעניין זה נדחתה למועד מאוחר יותר, לאחר התייעצות עם משפחת המנוחה בכל הקשור לפעולות להנצחת זכרה. עיתוני בריטניה כבר החלו בניחושים לגבי היקף

הבולים המתוכננים לזכרה של הנסיכה דיאנה

גרונצ'ורוזה, 205 לירות.

לאן נעלמה הסיגריה

סערה ציבורית כמה בצרפת כשהתברר שכול שהוצא לזכרו של הסופר אנדרי מאלרו, נושא את תמונתו ללא הסיגריה הנצחית שהשתרבה משפתיו. שלטונות

מאלרו בלי סיגריה, על בול לזכרו.

הבריאות הצדיקו את מחיקת הסיגריה מהתמונה בטענה של טובת הציבור.

יד לוחצת יד

הרפובליקה הזעירה סן-מארינו החליטה המשיך בעמ' 10

פולקסוואגן על בולי סן מארינו.

מה הם הבולים הפופולרים?

AMERICAN TOPICAL ASSOCIATION הודיעה, כי לפי בדיקה שערכה הנושא הפופולרי ביותר אצל חברים חדשים ב-1996 היה רכבות בבולים. רכבות היו גם הנושא הפופולרי השני, מתוך שלושה, בארבע השנים האחרונות. במקום השני במשאל הפופולריות ל-1996 היו הציפורים ואחריהם לפי סדר יורד אוניות, חלל, גחליליות, חג המולד, חתולים, בעלי חיים, תעופה ופרחים. נושאי התעניינות לא שגרתיים היו - צנזורה, דון קישוט, שפיריות, אלוויס פרסלי, הולוגרמות, המלך ארתור, פרס נובל, הדב סמוקי, מלחמת הכוכבים, קרנפים ומכשפות.

בצרפת מזהירים בפני זיופים

שלטונות הדואר באיזור מרסיי הזהירו את הציבור מפני זיופים שנתגלו בבול MARIANNE DU BICENTENAIRE מן המניין. הזיופים התגלו כשהתברר שעל כמה בולים הופיעה חותמת שונה מהרגיל. אלפי דברי דואר כבר הופצו עם הבול המזויף, אלא שקוני הבולים רכשו אותם כחוק במקומות מורשים ולא היה מקום לנקוט נגדם אמצעים. לאחר חקירה מאומצת נתגלה בית הדפוס באיזור כפרי, שבו הודפסו הבולים המזויפים ונמצאו בו 70 אלף בולים מוכנים להפצה למוכרי בולים. בית דפוס שני נתגלה במרסיי עצמה. אט אט נתפשה כל הרשת של הזיופים ועוזריהם. הבולים המזויפים נמכרו לבתי עסק המורשים למכור בולים, במחיר נמוך מהעריך שלהם-3 פרנק. הדואר מעריך את הנזק שנגרם לו ב-2 מיליון פרנק.

אגב, גם בישראל התגלה לפני כשנה זיוף של בולי ארכיאולוגיה בירושלים. הבול המזויף התגלה על מספר מעטפות שמקורן היה ירושלים המזרחית.

דואר אוויר גרונצ'ורזה מזויפים, בערך של 205 לירות, משנת 1961, שצינו את ביקור נשיא איטליה באמריקה הלטינית. על הבול מפה שגויה של פרו. המפה אמנם תוקנה סמוך להנפקה, אך מספר בולים שגויים "דלפו" החוצה ונמכרו במחירים גבוהים.

סוף שמה לשערוריה עצובה

בריאן בורק, מי שהיה ראש ממשלת אוסטרליה המערבית (תואר מקביל למושל מדינה בארה"ב) ואספן בולים, סיים לרצות עונש מאסר, לאחר שזכה בערעור והספיק "לשבת" 5 חודשים. הוא הואשם בשעתו בגניבת 91,200 דולר לצורך קניית בולים לאוסף שלו. לפי התביעה, הוא העביר לכיסו כספים שנתרמו לקרן מיוחדת של מפלגת הלייבור באוסטרליה. זה היה עונש המאסר השני של בורק. גם ב-1994 ריצה 7 חודשים מאסר בגין גניבת כספים מקרן פרלמנטרית שנועדה לממן את נסיעותיו בתפקיד. בחוגי הבולאות באוסטרליה זוכה בורק לאהדה רבה משום שהוא רוכש מידי פעם בולים נדירים ומציגם בציבור. הוא גם דאג שהמוזיאון של אוסטרליה המערבית יקבל תקציבים לצורך רכישת בולים נדירים. כך, למשל, קיבל המוזיאון 108 אלף דולר לרכישת בול הברבור המהופך שרק 14 יחידות ממנו קיימות בעולם.

יונקו פריטים מיוחדים לתערוכה

השירות הבולאי ינפיק לתערוכת ישראל 98 פריטים מיוחדים, ביניהם:

* גיליונית זיכרון בנושא מקדש שלמה (דגם משוחזר). הגיליונית תכיל 2 בולים על רקע אמנותי של הר הבית ועיר דוד.
* גיליונית זיכרון בנושא הפסיפס - הנערה

תופעל בבית המיון המרכזי של הדואר בתל אביב.

* בתמונה - דגם הביתן של השירות הבולאי בישראל 98.

* העיתונאי הנודע מלונדון, אוטו הורנונג, הגיע לביקור מוקדם בארץ, על מנת לדווח על ההכנות לתערוכה. הורנונג, הוא בעל טור קבוע במגזין הבולאי של איגוד סוחרי הבולים העולמי, וטורים קבועים ברוב העיתונות הבולאית האנגלית והגרמנית.

מציפורי, מהמאה ה-3 (ראה מימין).
* גיליון חריג של 3 בולים עם מטוסי מלחמת העצמאות. הגיליון יכיל את 3 הבולים עם שבלים - ראש אל ראש (למטה).
* גיליון חריג בנושא חיות מחמד. 6 הבולים שבגיליון הם בעלי 5 צלעות עם שבל משולש. ששת בעלי החיים הם כלב, חתול, ארנבת, אוגר, תוכי ודג זהב. (למעלה)

מה קורה

* חותמת תעמולה לקראת ישראל 98

לרשימה שפורסמה בשבל
27 מצטרפים: השירות
הבולאי של סין העממית,
בריטניה, גרמניה נורווגיה,
שווייץ, אוקראינה, זימברול
קרפטיין (רומניה), אפינסה
(ספרד). כן מתקיים מו"מ
עם השירותים הבולאיים
של אזרביג'אן, בלארוס,
קואטיה, דנמרק, פינלנד,
צרפת, הולנד, צפון קוריה,
מולדובה, רוסיה,
אויזבקיסטאן.

מאידך, השירות הבולאי
האלבני הודיע שעקב המצב
באלבניה הוא נאלץ לוותר
על השתתפותו. □

ישראל 98

ספרות על מדיה אלקטרונית – תישפט בישראל 98

במסגרת התערוכה העולמית **מוסקווה 97**, נערכה ישיבה של מועצת
המנהלים של איגוד הבולאות העולמי.
בישיבה זו הוחלט שמוצגי ספרות בולאית על מדיה אלקטרונית
(קטלוגים על גבי סי.די.רום ודיסקטים, דפי אינטרנט וכד') יישפטו
על ידי שופטי הספרות, החל בתערוכת **ישראל 98**.
בתערוכת **פסיפיק 97** נרשמו מציגים בנושאים אלה, אך באין כללים
סירבו השופטים לשפוט מספר תוכנות מסוג זה, והעיתונות
הבולאות האמריקנית מתחה ביקורת קשה על סירוב זה. נראה,
שתוצאות הביקורת הזאת הביאו להחלטה הנ"ל.
עד כה נרשמו לתחרות קטלוג סי.די. רום חדש של ישראל (סוויט
צ'ילד, ירושלים), קטלוג **מיכל**, 110 שנות בולי קוריה, תוכנת
קטלוג אישית **מיכל**, דפי אינטרנט של התאחדות בולאי פינלנד,
קטלוג ספרד קלאסי ועוד.

הוא גם מחבר אנציקלופדיה
בולאית שפורסמה בחמש
שפות (גירסה אנגלית
נמצאת להשאלה בספריה),
בעל אוסף נודע של בולי
האימפריה העותומנית
ובקיצור – אחד מבכירי
הבולאות העולמית.
הוא יתאר את המצב הכללי
בישראל ובכך לבטח יעודד
את הביקור בארץ של בולאי
העולם, למרות האירועים
הבטחוניים המדווחים
כמעט מדי יום בעיתונות
העולמית.

* כמעט כל היצע הדוכנים
בתערוכה כבר הושכרו.

רומנו בית מכירות בולים בע"ה מכירות פומביות דרך הדואר והאינטרנט

המכירות תתבצענה פעם בחודשיים,
מכירה ראשונה בחודש ינואר '98.

החומר: בולים מכל העולם + ישראל,
כולל תימטיקה לפי נושאים, שטרות ישראל
ומנדט, מטבעות עתיקות

אנו מעוניינים בחומר בולאי מעולה עבור
לקוחות בחו"ל.

דיזנגוף סנטר ת"א 61231 TEL AVIV

טלפקס: 972-3-5282790 Tel & fax:

דואר: ת.ד. 23274 תל אביב TEL AVIV P.O.B.23274

E/MAIL: ROMANO@terminal.co.il

U N O

UNITED NATIONS STAMPS AND PRESTIGE BOOKLETS
FOCUS ON THE WORLD HERITAGE SITE
OF THE QIN SHI HUANG MAUSOLEUM
AND THE TERRACOTTA WARRIORS
Date of issue: 19 November 1997

מורשת לוחמי שושלת קוין בטרקוטה
CURRENT UNITED NATIONS STAMPS
ARE AVAILABLE FROM
MOUGRABI STAMPS

5 PINSKER STREET TEL-AVIV 63323

TEL: 03-5289012 FAX: 03-5251240

סוכנות בלעדית – בולי האו"ם הבינלאומיים
תורמים רבות לאוסף הארצות ו/או הנושאים שלך.

הפומביות **וורוויק** את **וורוויק**, ב-1 באוקטובר החולף.
הבול השגוי הוא בול 10 ליש"ט (סקוט 1478) שיצא לאור ב-1993 ללא הדפסת צבע כסף. התוצאה - נעלם ראשה של המלכה אליזבת. עד שהשיאה נתגלתה ותוקנה, יצאו לשוק 25 בולים שגויים, שאחד מהם נמכר, כאמור לעיל. ☐

הבולים האנגלים - השגוי והנכון

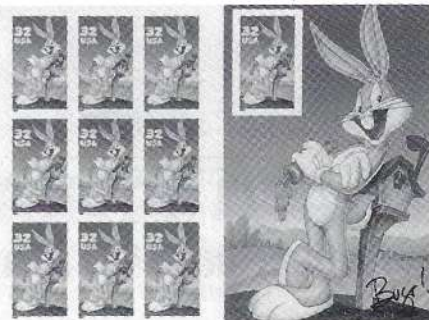

המשך מעמ' 7

להנפיק גיליוניות מיניאטוריות לכבוד פולקסוואגן, במסגרת הסידרה: יצרנים גדולים של מכוניות. מובן שמחווה זו לא עברה ללא פיצוי שכנגד. חברת פולקסוואגן תרמה מכונית כפרס בהגרלה שתערך בקרב אספנים ומשתמשים של גיליוניות זו.

באגס בוני נגד אלוויס

הבול שהוצא ב-1993 לזכרו של אלוויס פרסלי (בעריך 29 סנט) זכה עד כה לשיא

באגס באני הודפס בכמה תצורות. בתמונה זו - תצורה של 9 בולים

במכירות - 38 מיליון דולר. לאחרונה, הוציא דואר ארה"ב בול עם דמותו של באגס באני (32 סנט) ומומחים מנבאים שמכירתו תגיע לשיא חדש.

השגיאה שמחירה 4,000 דולר

הדוגמה היחידה הידועה של טעות בבולים, באנגליה של העידן המודרני, נמכרה במחיר כולל של 2,475 ליש"ט, (כ-4,000 דולר), על ידי חברת המכירות

זודיאק סטמפס בע"מ ZODIAC STAMPS Ltd.

מכירה פומבית

פתוחה לקהל

(פעמיים בשנה - אביב וסתיו)

מבחר מכל העולם ומהארץ
כל הנושאים

האגדה הוותיקה בישראל

מקום מיוחד

ברחוב הס 11, תל-אביב

ת.ד. 4895

טל' 03-5284931, פקס 03-6291395

23.12.97 - מח"ל
(ירושלים)

חותמת פרסומית
הופעלה בתערוכות
פסיפיק 97
שנערכה בסן
פרנסיסקו בימים
29 במאי - 8
ביוני. החותמת
הופעלה בדוכן של נציג השירות הבולאי
בתערוכה.

נהגי רשות הדואר
מדווחים
למוקד התנועה של קול ישראל
1-800-234567

חותמת תעמולה זו תופעל בבית המיון
המרכזי בתל אביב, בסוף '97

מהנעשה בהתאחדות:

מתארגן סניף בערד

קבוצה של אספני בולים לכל צורותיהם
מתארגנת במטרה להקים בערד סניף של
התאחדות בולאי ישראל.
* במפגשים הראשוניים יידונו דרכי
ההקמה והפעילות של הסניף החדש.
לפרטים נוספים יש לפנות אל עוזי
חיימוביץ, במתנ"ס ערד, בימי חמישי
בשבוע, בשעות 19:00-22:00.
* במפגשים הראשוניים ייצונו דרכי
ההקמה והפעילות של הסניף החדש

19.11.97 -
פושקין -
שלונסקי, הנפקה
משותפת ישראל-
רוסיה (ת"א-יפו)
(ראה במדור **מה**
חדש)

19.11.97 - חג
המולד 1997
(נצרת)

20.11.97 - לציון
20 שנה לבית אל
23.12.97 - יובל
החמישים לישראל
(ירושלים)

23.12.97 - יום
הבולאות (ת"א-
יפו) (ראה ידיעה
נפרדת)

23.12.97 - חנוכה
(מודיעין)

23.12.97 - חב"ד
למען ילדי
צ'רנוביל (כפר
חב"ד)

חותמות אירוע

(מקום ההחתמה - בסוגריים)

18.09.97 - 60
שנה לכפר שמריהו
(כפר שמריהו)

24.09.97 - 30
לגוש עציון (ד"נ
צפון יהודה)

17.10.97 - ברכות
בולאי ישראל
לתערוכה מוסקבה
'97 (ת"א-יפו)
(ראה במדור **מה**
חדש)

26.10.97 - הבימה
חוגגת 80 שנה
(ת"א-יפו)

7.11.97 - ח"י
לאלון מורה (אלון
מורה)

כך הוקם הדואר המצרי

הפירוהדות והספינקס על הבולים הראשונים

מאת מוטי קרמנר

הסידרה כוללת 6 ערכים זהים, בעיצוב אך עם צבע שונה, בערכים של 20,10,5 פארה, 2,1, Piaster. העריך הנפוץ הינו 1 פיאסטר שהיה בשימוש למכתב בתוך מצרים.

עקב מחסור זמני בבולים בעריך של 5 פארה, הותר לתקופת זמן קצרה, בקהיר ובאלכסנדריה בלבד, להשתמש בבולים חצויים בעריך של 10 פארה, למשלוח כתבי עת. בולים אלה הינם בעלי ערך רק כאשר הם מוצגים על רקע עיתון. סימן המים הינו סהר וכוכב שהוטבעו על הנייר לאחר הדפסת הבולים. אי לכך אנו מוצאים בולים עם סימן ההטבעה על חזית הבול. השינון בכל הבולים הינו 15x12.1/2, יום ההופעה היה ב-1 באוגוסט 1867.

בולים שתציג מוטיבים מצרים עם כיתובים בערבית מצרית על מנת להדגיש את עצמאות השלטון.

הכנת ההצעות נמסרה ל-V. Panason, בעל בית דפוס באלכסנדריה. הוכנו 9 הצעות שונות לבולים ומתוכן נבחרה הצעתו של F. Hoff משלזיה. Hoff אכן השתמש במוטיבים מצרים ידועים ועל הבולים הראשונים האלה מופיעים הפירמידה של קפרנס, הספינקס, האובליסק (Cleopatra Needle) ועמוד ממקדש.

בחלק העליון של הבול נכתב הדואר המצרי ובחלק התחתון עריך הבול במילים. הבולים הודפסו בדפוס אבן (ליטוגרפיה) וכל גיליון כלל 200 בולים (20x10). המטבעת (DIE) להכנת הגלופה נעשתה ידנית לכל עריך ועוצבה מרביעית בולים שהיו אמורים להיות זהים. אך היות והעבודה היתה ידנית, אנו מוצאים שינויים בין ארבעתם וניתן להבדיל ביניהם, כלומר יש 4 סוגים (TYPE) לכל עריך. בעזרת הבלטים הוכנו אבני הדפסה לגליונות הבולים.

מוחמד עלי התמנה לנציב מצרים, עם כיבושה מחדש על ידי התורכים מידי צבאו של נפוליון, בתחילת המאה ה-19, ושלט בה עד מותו בשנת 1849. מוחמד עלי פתח את מצרים בפני האירופים, במיוחד הצרפתים, והביא להתפתחות כלכלית, תעשייתית וחקלאית של המדינה.

יורשו עבאס (1849-1853), המשיך בפיתוח, בימיו ניבנו מסילות הברזל הראשונות בדלתא של הנילוס והוקם שירות דואר פרטי בזיכיון, על ידי קרלו מרטי, בשם Posta Europea (ראה המאמר בגיליון שבל 5). סעיד (1853-1863), הבא אחרי עבאס, החל בכריית תעלת סואץ, הוא על פי זיכיון שהועבר לפרדיננד דה לספס בשנת 1854.

איסמעיל, בנו של סעיד שעלה לשלטון בשנת 1863, היה בעל חזון ותנופה ופעל לפיתוח הכלכלי של מצרים.

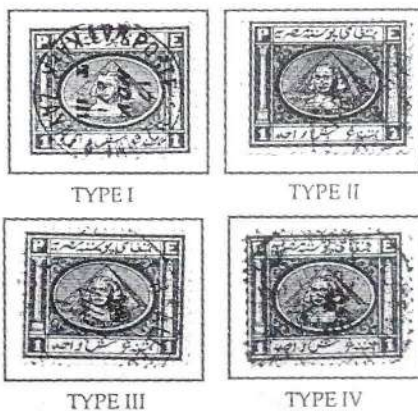
בשנת 1865 רכשה ממשלת מצרים בחזרה את הזיכיון של Posta Europea מידי מרטי (השירות היה מאוד רווחי) והקימה את הדואר המצרי. בינואר 1866 הונפקה סדרת הבולים הראשונה של מצרים, שכללה 7 בולים.

הבולים היו דומים לבולי תורכיה והכיתוב עליהם היה גם הוא בתורכית. בשנת 1867, לאחר שקיבל את התואר כדי

וזכה לעצמאות חלקית מהשלטון המרכזי באיסטנבול, הורה איסמעיל להנפיק סידרת

בול חצוי 10 פארה על קטע עיתון

רביעית בולים מההוצאה השנייה עם ארבעת הסוגים (TYPE)

(סידרה 1) בול בעריך 1 פיאסטר מההוצאה הראשונה

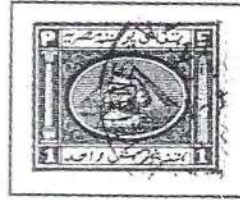
שגיאות ופגמים

חוסר הידע של מכיני המטבעת בערבית קלסית גרם לשגיאות כתיב, שתוקנו על גבי אבן ההדפסה, תוך כדי מהלך העבודה. לבול בערך 10 Para הוסיפו את האות "הא" שחשבו שהיא חסרה, למרות שהאות קיימת בצורה אחרת במילה. לאחר

תוך כדי מהלך ההדפסה נפגמו אבני הדפוס ונוצרו ליקויים (Flaws) נוספים. חלקם אקראיים וחלקם קבועים. בתמונות 12-14 דוגמאות לפגמים הקבועים. □

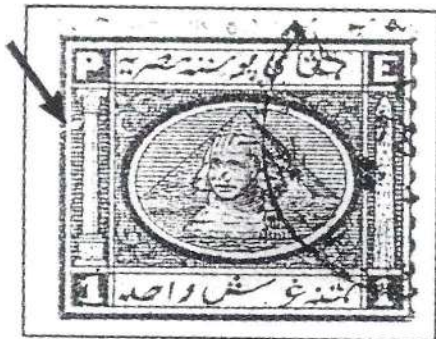
גירוד חלקי של הנקודות

התו נותר עם 2 נקודות מעליו

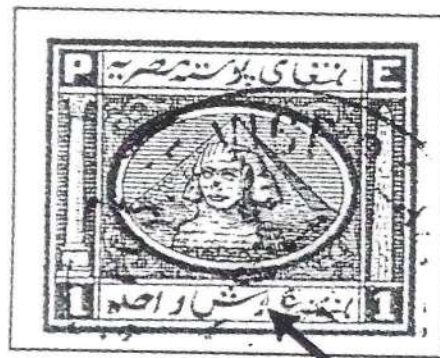
בול עם שבר באובליסק

שבר במסגרת חיצונית של הבול

אובליסק עם קרן

הבול עם האות וו ("ואו"-בערבית);

גירוד חלקי של האות וו

שהודפסה כמות ראשונית והשגיאה נתגלתה, ניסו עובדי הדפוס להוריד את האות על ידי גירוד. לכן, אנו מוצאים בולים במצבים שונים של גירוד, עד שהצליחו להסיר את האות כליל.

בול עם האות "הא" (0) בערבית

גירוד חלקי של האות "הא"

הבול לאחר הסרה סופית של האות "הא"

שגיאות דפוס דומות היו בבול בערך 1 פיאסטר. המילה הראשונה מימין, בחלק התחתון, הינה ת'מנה (TH), שפירושה "ערך" בערבית קלסית, וכותבים אותה עם 3 נקודות מעל ל-"ת". בערבית מדוברת מבטאים את המילה "תמנה" (T) וכותבים אותה עם שתי נקודות מעל ל-"ת". גם כאן החלו להסיר בטעות את הנקודה שלישית תוך כדי מהלך ההדפסה ואנו מוצאים בולים בשלושה מצבים.

בול עם ת'מנה (3 נקודות מעל תו)

המדינה ומובן שבולי ישראל משתלבים בו יפה.

בתי ספר רבים פונים למחלקת החינוך ובולאות הנוער בשירות הבולאי, בבקשה לקבל רעיונות להפעלה בכיתות וחומר על בולי ישראל.

מסתבר שהתלמידים והמורים מתלהבים מהנושא וכבר ידוע על כיתות רבות שעוסקות בנושא, באמצעות הבולים. בבית הספר ויצמן בהרצליה, למשל, המורות בכיתות ג'-ד' כבר פועלות עם תלמידיהן בהכנת הפרויקט.

בבתי הספר ביישובים מכבים ורעות התחילה פעילות יפה ביוזמתו הברוכה של יעקב שבתאי מההתאחדות ובעזרת השירות הבולאי. נחמיה חתוכה, מנהל מחלקת החינוך ביישובים אלה, משמש גורם מדרבן ומלהיב את העושים במלאכה. הכוונה להציג חלק מעבודות התלמידים בתערוכת הבולים הגדולה שתערך במאי 98, בתל אביב.

במחלקת החינוך בשירות הבולאי ניתן להשיג חומר רב בנושאים השונים. המתעניינים מוזמנים ליצור קשר ולקבל סיוע והדרכה בטלפון 03-5123905-6.

חגיגה ספרותית בולאית

חגיגה ספרותית-בולאית נערכה ברוסיה ובאירלנד ביום 19/11/97 לציון הנפקת הבול הדו-לאומי הראשון לשתי המדינות,

לכימיה, (1969), הופיע בבול בריטי מ-1977 לכבוד 150 שנות המכון הכימי המלכותי.

אוסף הריגול של גלר

ב-21 בספטמבר '97, במסגרת ערב

מורשת שנערך באתר ההנצחה של חיל המודיעין בגלילות, הציג עדי גלר, ממועדון אריאל, את האוסף שלו בנושאי ריגול. האוסף זכה לשבחים רבים,

מקסימפיליה באינטרנט

האגודה הישראלית למקסימפיליה פתחה אתר באינטרנט ובו מופיעים גלויות מירב שחברי החוג הכינו וכן כללי האיסוף, מאמרים, כתובות של אגודות ידועות בחו"ל. כתובתו של האתר המעניין ביותר הנ"ל הוא:

<http://members.coil.co.il/tal david>

בולי ישראל בבתי הספר

הנושא המרכזי בבתי הספר השנה, לפי החלטת משרד החינוך, הוא **50 שנות**

יצא ספר חדש על צפת

SAFAD

The Transition Period from the Termination of the British Mandate until the implementation of the State of Israel Postal Service, by A. BenDavid, P.O. Box 77540, 592 Sheppard West. Canada. Autographed copies US \$30 post-paid.

מאשקלון לבלגרד

ביום 5 בספטמבר '97, נפתחה במוזיאון למדע וטכניקה של האקדמיה למדעים ולאמנות הסרבית שבבלגרד, יוגוסלביה, תערוכת בולים בנושא "חתני פרס נובל במדעים". התערוכה, שנמשכה עד 3 באוקטובר, עוררה התעניינות רבה וסוקרה בעיתונות ובטלוויזיה. בארבעה מדורים של התערוכה הוצגו אלפרד נובל, כימאי,

ממציא ותעשיין שוודי, מייסד הפרס, וכ-190 חתני הפרס בפיסיקה, כימיה ורפואה המופיעים בבולים (שהם 43% מכלל הזוכים בשלושת המדעים הללו עד היום). הוצגו בולים של חתן פרס, מלווים בהסבר מתומצת על סיבת הזכייה בפרס, ופריט כלשהוא המאיר את הזוכה כמדען וכאדם. התערוכה הורכבה מאוסף של זדנקו ודיאן דזדר, חברי מועדון אשקלון.

בפתיחה נכחו נשיא האקדמיה ומנהל המוזיאון, א. דספיץ, נשיא איגוד הקהילות היהודיות ביוגוסלביה, א. סינגר, מנהל מוזיאון הדואר וקהל רב. בתערוכה ביקרו גם שלושה חתני פרס נובל שבאותו הזמן השתתפו בחגיגות מאה שנות האגודה הכימית הסרבית. שמו של אחד מהם, פרופסור דרך ברטון מבריטניה (פרס נובל

זיגי אדלר ז"ל

ישראלי שחי בחו"ל אינו זוכה בהכרח באהדת הישראלים שחיים במדינת ישראל. אולם על זיגי אדלר ז"ל שנפטר בקיץ החולף אחרי מחלה ממושכת, אפשר אכן לומר שהוא היה ה"איש שלנו" בחו"ל, פשוטו כמשמעו.

זיגי אדלר חי שנים רבות באוסטריה, אך מכיוון שהיה ישראלי, אספן בולי ישראל, ופעיל מאוד במימסד הבולאי האוסטרי והבין-לאומי, היתה לו לא אחת האפשרות להביע בפועל את אהדתו לישראל ולחבריו בישראל, כמובן בעיקר בתחום הבולאי. מכיוון שיש לאדלר משפחה ענפה בישראל, הוא נהג לבקר בארץ, לא רק באירועים המשפחתיים שלו, אלא גם בכל אירוע בולאי שהתקיים כאן.

זיגי אדלר היה קומיסר אוסטרי, כמעט קבוע, בכל מפגש בין לאומי וכבעל ניסיון וקשרים, ידע ורצה תמיד להדריך ולעזור לישראלים שנפגשו עמו בתערוכות בולים, ובמפגשים בין-לאומיים. זיגי אסף את בולי המנדט הבריטי, בולי ישראל וארץ ישראל, תוך דגש על מלחמות ישראל בהיבט המחקרי והקלאסי של הנושא.

הוא היה בקיא בדואר שבויים, בדואר האומות המאוחדות באזורנו וביודיאקה כללית.

לפני כשנתיים חלה אנושות ולא התאושש ממחלתו. לרבים מאיתנו יחסר האיש, שתמיד היה "האיש שלנו שם".

יהי זכרו ברוך!

2. עו"ד אלי וובר - **בוואריה** - זהב עם פרס מיוחד.
3. שלמה שטרן - **רוסיה הסובייטית** - מזהב גדול.
4. ד"ר הדי פייבל - **המלחמה במחלות** - מזהב.
5. מנחם לדור - **המחשב** - כסף גדול.
6. שמחה בלושטיין - **דואר מחנות מלחמה"ע 2** - כסף. ☐

יבגני אונייגין של פושקין שתורגם לעברית על ידי שלונסקי.
(ראה במדור **הנפקות חדשות בארץ**).

הישגים ובירוקרטיה בתערוכת מוסקווה 97

תערוכת **מוסקווה 97** נערכה במרכז העיר, בבניין מפואר ומתאים, לא רחוק מהקרמלין.

קהל רב מאוד ביקר בתערוכה, לאור העובדה כי זאת היתה התערוכה העולמית הראשונה שנערכה אי פעם ברוסיה והקהל המקומי היה "רעב" מאוד לראות אוספים מערביים רבים כל כך וברמה הגבוהה ביותר.

התערוכה אכן היתה ברמה בולאית גבוהה. גם באגף הכבוד הופיעו פריטים נדירים בהם מאוספי מלכת בריטניה, נסיך מונקו, יו"ר הוועד האולימפי הבינלאומי חואן אנטוניו סמראנש, מעטפות שטסו בחלל מאוספו של הקוסמונאוט ויקטור גורבטקו (מראשי הפדרציה הבולאית הרוסית)

וכמובן האוספים המפורסמים ביותר של רוסיה וברית המועצות. היריד הבולאי כלל כ-20 דוכנים, בעיקר של שירותים בולאיים של המדינות שהרכיבו את ברית המועצות.

העיבו על הצלחת התערוכה התנאים והתהליכים הבירוקרטיים המוגזמים של המכס, בכניסה וביציאה מהתערוכה. היוקר הרב במוסקווה לא סייע להרגשה הטובה של האורחים.

את ישראל ייצגו עו"ד אלי וובר, נשיא הב"י וסייע לו ד"ר הדי פייבל. להלן הישגי המציגים הישראלים בתערוכה:

1. משה שמואלי - **בולגריה** - זהב גדול.

גליונית מזכרת פושקין-שלונסקי. בטקס שנערך בתל אביב, ב-19 בנובמבר.

בטקס השתתפו, בין היתר, משה טרי, מנכ"ל רשות הדואר, ינון ביילין, מנהל השירות הבולאי, המשורר נתן יונתן, נשיא

יו"ר המשלחת הישראלית ויו"ר מועצת המנהלים של רשות הדואר, מר להמן (מימין), עומד ליד הקוסמונאוט הרוסי גרמן טיטוב, חובב פושקין נודע, אורח מיוחד בטקס השקת הבול במוסקווה

אגודת הסופרים והמשוררים, נציגות של משרד התקשורת הישראלי, אנשי משרד החוץ, לבון מנוקיאן, מנהל השירות הבולאי הרוסי, בכירי הדואר הרוסי ונספח התרבות בשגרירות רוסיה בישראל, ליאוניד ברקובסקי.

הדוברים ציינו, כי בהנפקה זו בא הנושא התרבותי המשותף לידי ביטוי. הבול החדש הוא מחוות הכרה רשמית של רוסיה בשפה העברית וביצירה העברית שנשמרו בסתר במשך עשרות שנים בקרב יהדות ברית המועצות לשעבר. כן סופר, על תרומתו של שלונסקי, מגדולי המשוררים העבריים שנולד ברוסיה, לשימורה והחייאתה של הלשון העברית, על ידי תרגומיו הנפלאים ושיריו שתרמו ללידתה של שפה חיה עדכנית ועכשווית. השחקנית אירינה סלזניובה קראה קטעים ברוסית ובעברית מתוך הרומן בחרוזים

בולאות נושאית ה-PIK.O.LET הישראלי

מאת ט. י.

המספקות בסיס להשוואה.
* לעומת זאת, המדריך המצוין בצרפתית של Migoux מקדיש פרק לדיון בפריטים דוארים, המותרים לתצוגה, כמו ה-BLP האיטלקי (Blista Lettera Postale). לאחר מלחמת העולם הראשונה, חיפש הדואר האיטלקי דרך לגייס תרומות לסייע לחיילים פצועים. הוחלט אז להדפיס גלויות דואר ללא בול, עם פרסומת. הגלויות נמכרו עם בול מודבק בערך נקוב של גלויה רגילה, אך עם הדפס רכב BLP. גלויות אלה נמכרו בבתי הדואר בהנחה לעומת הערך הנקוב. ההכנסות מהפרסומות כיסו את עלות ההנחה והשאירו גם רווח נוסף, שהועבר כתרומה לפצועים.

* דזימפלר (Desimpelaere), המומחה הבלגי לשימוש בדברי בולים באוסף תימטי, מקדיש פרק שלם בספרו המונומטלי, בן מעל ל-300 עמודים, לפריטים שנראים כמו דברי בולים ודמי הדואר שולמו באמצעות בול מודבק. המונח הצרפתי (ללא מקבילה במלון המונחי בולאות בהוצאות האקדמיה ללשון העברית) הוא apparentes (בתרגום מילולי - דמויי דברי בולים). דזימפלר מביא דוגמאות של איגרות ממזרח אירופה ומברית המועצות. אלה איגרות שהודפסו על ידי הדואר, עם איורים שונים ללא בול. כדי לשלוח אותן היה צורך בהדבקת בול רגיל. דזימפלר מצייין, כי פריטים מסוג זה, כאשר הם במצב משומש (כלומר עם בול וחותמת לאחר שעברו את הדואר), מותרים לתצוגה ללא ספק. ישנם גם מקרים שאיגרות מסוג זה פרסמו נושא

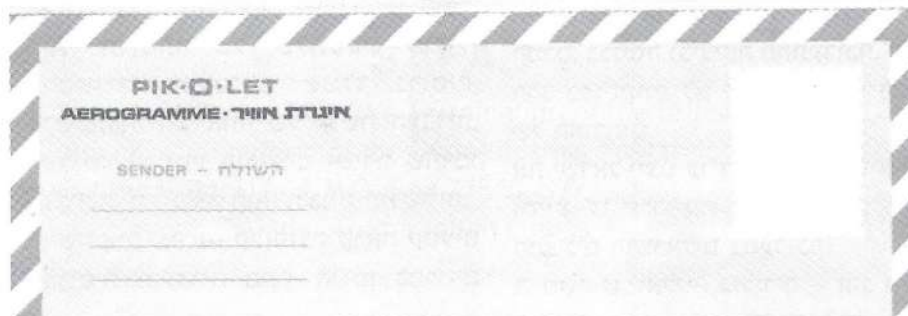
בשנות ה-70 וה-80 הוכנסו לשימוש בארץ איגרות אוויר בהפקה פרטית ובאישור הדואר. על פי התקנות המיוחדות שפורסמו על ידי משרד הדואר, נדרש היזם להביא לאישור השירות הבולאי את גלופת האיגרת (האיורים והטקסט). השירות הבולאי נתן אישור, שמספרו הודפס גם על האיגרת. שתי הדוגמאות - המובאות בזה חשובות לאספני תעופה או חקלאות. איגרות אוויר אלה כונו PIK.O.LET וחויבו בהדבקת בול רגיל, כדי לשלוח אותן בדואר. מובן שעיקר תפקידם היה פרסומי. הפרסומת היתה חיצונית ובחלק מהמקרים גם פנימית, תמיד הושאר מקום גם להתכתבות פרטית. אספן בנושא חקלאות פנה לאחרונה למערכת בשאלה אם פריטים מסוג זה מותרים בתצוגה תחרותית, כאשר השיפוט הוא לפי כללי איגוד הבולאות העולמי. סקירת הספרות המקצועית מלמדת עובדות אלה:

* בקווים מנחים להערכת תצוגה נושאית של פ.י.פ, סעיף 3.2.2, מובהר שהתימטקאי רשאי להשתמש באיור או בטקסט לא רק כאשר מדובר בפריט אשר הונפק ביוזמת הדואר, אלא גם במקרים שההדפסה נעשתה באישור הדואר. זאת, להבדיל מהמקרים בהם היזם הפרטי מוסיף איורים או טקסט בהדפסה על פריט דואר לאחר מכירתו. במקרה שלנו מדובר בהחלט באיורים וטקסט שזכו לאישור מוקדם (ספציפי, לכל פריט). עם זאת, הכוונות של תקנות איגוד הבולאות הן, בדרך כלל, לדברי בולים אמיתיים, הכוללים בול מודפס, והמוכנים למשלוח, שלא כמו במקרה שלנו.

* במדריכים לבולאות תימטית בשפה האנגלית (של Gupta), או של (Van der Bold), או במדריך הגרמני (של Boserhoff) קשה למצוא דוגמאות

JUICY Jaffas, FRESH FROM SUNNY ISRAEL

של מכתב רגיל. כל אדם יכול להדפיס על נייר דק פרסומת, שלאחר קיפול תראה כמו אגרת אוויר, אך הוא יהיה חייב, במקרה זה, להדביק בול לפי העריך של מכתב דואר אוויר לחו"ל. במונחים של ימינו מדובר בבול של 1.70 ש"ח לאירופה, או 2.50 ש"ח לאוסטרליה, בעוד שהבול ל-Pik.o.let יעלה לו רק 1.30 ש"ח.

לדעתי, אישור הדואר וההשפעה על התעריפים מקנים לאיגרות אוויר ישראליות אלה סטטוס מותר לתצוגה, לפחות במצב משומש. מדובר כנראה במאות רבות של איגרות, המתאימות לכל נושא, כמעט.

מנחם לדור, המוסמך כשופט תימטי ישראלי, מצטרף לסיכום זה. למען הזהירות יש לציין, ששופטים בין לאומיים לא יגיעו בהכרח לאותו מסקנה כל עוד פריטים אלה לא יהיו מוכרים גם באמצעות מאמרים בעיתונות הבולאית בחו"ל. □

The Israel Aircraft Industries' "Arava" — Inaugural Flight 9.4.1970

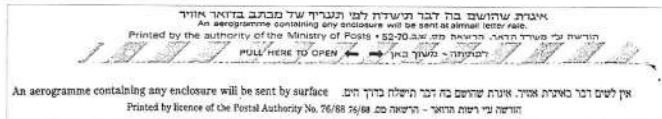

חשוב כמו מלחמה במזיקי החקלאות, והותר שימוש בבול בתעריף מופחת. במקרים אלה השימוש בתצוגה מותר ללא סייגים.

* במאמר של Van Gelder בביטאון Gibbons Stamp Monthly (יוני 1997) מוסבר המונח Formular stationery (בתרגום מילולי דברי בולים מסוג טופס). הדוגמאות דומות מאוד למקרה שלנו. מסתבר, כי באנגליה הונפקו, מ-1942 ועד שנות ה-80 איגרות אוויר שהיה צורך להדביק עליהן בול בערך נקוב של 6 פנס,

סיכום

כל Pik.O.let ישראלי אושר להדפסה על ידי השירות הבולאי. לאישור היתה השפעה על תעריף

הדואר (הערך הנקוב הנדרש לבול בהדבקה). האישור היקנה לטופס מעמד של איגרת אוויר במקום מעמד

שהם תעריף מופחת לעומת מכתב רגיל. המטרה היתה לאפשר גם לאזרחים תעריף דואר נוח להתכתבות עם חיילים המוצבים באיזורים אליהם קויים שירות דואר אוויר. איגרות אוויר אלה מוכרות בכינוי "טופס מס' 674 של משרד ההגנה". במאמר

ד"ר ואלך מכירות פומביות

Dr. WALLACH PUBLIC AUCTIONS

**קניה, מכירה
והערכת בולים מקצועית**

**בולים, מעטפות, מטבעות, יודאיקה.
קהל קונים ומוכרים מחמש יבשות.**

קרדיט בינלאומי במכירות
אוספים מהנדירים בתחום.

צלצל ונגיע אליך!

דרך יבנה 17, רחובות ת.ד. 1414 רחובות
טל' 08-9467274, 08-9461010 פקס 08-9464964

החתמה מרושלת, לעיתים בלתי קריאה, מיני "קישקושים" על גבי המעטפות, לרוב החתמה מלוכלכת, או להבדיל חיוורת מידי. אנו מראים בזה קטע ממכתב שהגיע

מפולין בנושא יודאיקה, והוא יכול לשמש דוגמה מצוינת לאנשי הדואר שלנו. המכתב הוחתם בחותמת אירוע, במלאת 50 שנה למוזיאון אושוויץ. החותמת נקיה להפליא, ניתנת לקריאה ולהבחנת התאריך, כשהיא מבטלת את הבול בקצהו בלבד. לשירות הדואר הפולני מגיע גם שבח על שמצא לנכון להנפיק תווית רישום מיוחדת, עם כל הפרטים הרלוונטיים הדרושים לאספן.

גלוית אוזט היהודית - מן הנדירות בעולם

מאת א. לינדנבאום

בשנות השלטון הקומוניסטי בברית המועצות היתה עדנה לבולאות ורבים עסקו בתחביב זה. רבים אספו בולי דואר, שהיו זולים יחסית ומופצים במיליונים. זה קרה בעיקר בשנים שלאחר מלחמת

במוסיקה למשל זמרי ג'ז, רוק אנד רול, מוסיקת קצב, מוסיקת קאנטרי וכו'. 8 הבולים האחרונים הוקדשו 4 למלחינים ו-4 למנצחים. ארבעת המוסיקאים היהודים הם: ג'ון אורמנדי (1899), כנר ומנצח, יליד הונגריה, שבגיל 8 נתקבל לקונסרבטוריון ובגיל 14 קיבל תעודת סיום.

אורמנדי נחשב ל"ילד פלא" וככזה ערך קונצרטים ושימש פרופסור לכינור. בשנת 1920 התיישב בארה"ב והיה לכנר ראשי בתזמורת תיאטרון הקפיטול בניו-יורק. היה מנצחה של הפילהרמונית של פילדלפיה. ב-1948 ניצח על תזמורת סימפונית, לראשונה בטלוויזיה. * ארתור פידלר החל את הקריירה המוסיקלית ככנר בתזמורת הסימפונית של בוסטון, אחר כך היה, במשך כ-40 שנה, מנצחה של תזמורת הפופ של בוסטון. * ג'ורג' של, אף הוא מנצח של מוסיקה קלאסית בתזמורת של קליבלנד.

* ליאופולד סטוקובסקי אחד מגדולי המנצחים במאה ה-20, גם הוא ממוצא יהודי, יליד לונדון, שם רכש את השכלתו המוסיקלית ולמד גם בפריס. את פרסומו כמנצח רכש כבר ב-1908 בלונדון ואחר כך בסינסינטי, ארה"ב. סטוקובסקי ביצע עיבודים רבים לתזמורות, כתב ספר בשם המוסיקה נחלת הכלל, ועמד בראש התזמורת הסימפונית בפילדלפיה, שהתפרסמה כאחת הטובות בעולם.

דוגמה פילטלית למופת

אין זה סוד שלא כל פקידי הדואר יודעים ורוצים לשרת את ציבור האספנים לשביעות רצונם. רבים האספנים שמתלוננים על שירותי הדואר בשל

בארה"ב - 5 מוסיקאים יהודים

אספני מוסיקה ואספני יודאיקה זכו בספטמבר השנה למנת בולים מכובדת למדי, לפחות 5 דיוקנאות של יהודים כלולים ב-12 בולי מוסיקאים שהופיעו בארה"ב.

דואר ארה"ב הנפיק הפעם 4 בולי דיוקן לזמרי אופרה, ביניהם הזמר היהודי הנודע, ריצ'ארד טוקר, לצד לילי פונס, רוזה פונסל ולאורנס טיבט.

ריצ'ארד טוקר (1913-1975) נודע בכינוי "אנריקו קרוזה האמריקני". כ-30 שנה נחשב ל"מלך" המטרופוליטן אופרה. עם פטירתו, הוצב ארונו בבית האופרה, מחווה ללא תקדים בארה"ב.

בול טוקר מבוסס על צילום מתוך האופרה כרמן ואילו הרקע הוא תמונה מתוך ריגולטו. ארבעת הבולים הופיעו ב-10 בספטמבר 1997.

אורמנדי, של, פידלר וסטוקובסקי

בסידרת 8 מוסיקאים שהופיעה בארה"ב, ב-12 בספטמבר, מחציתם יהודים. כל בולי המוסיקה שהופיעו בארה"ב בשנים האחרונות, הוקדשו לנושאים

מוסיקאים יהודים על בולים אמריקנים

הפרנסה המסורתית נשללו מן היהודים ורבים היו מחוסרי עבודה ופרנסה, דבר שהביא להקמת התנועה, שקשה היה לבלום אותה, הלא היא התישבות חקלאית, סמוך למקום המגורים שלהם.

ב-1924 הקימה הממשלה הסובייטית ועדה לסידור חקלאי של יהודים עמלים ליד נשיאות הסובייט (קומזיט).

שנה לאחר מכן קמה חברה לסידור חקלאי של יהודים עמלים בברית המועצות (אוזט). תוך מספר שנים הוקמו חמישה איזורים יהודיים חקלאיים כאלה: קלינינגדורף ב-1927; ניי-זלטופול ב-1929; סטלינגדורף ב-1930; פריידורף ב-1931 ולרינדורף ב-1935.

ההתיישבות היהודית החקלאית באזורי אוקראינה וקרים עוררה התנגדות מקומית חזקה שלא היתה לרוחו של המשטר. לכן, כבר ב-1928 הוחלט לכוון את ההתיישבות היהודית לאזור בירוביז'אן.

אוזט היתה למוקד חוקי של פעולה ציבורית יהודית ענפה, וגלוית הדואר, המוצגת בזה, היא מספחיה.

הממשלה הסובייטית, עם קופתה הריקה, ביקשה לזרז את ההתיישבות בסיוע גורמי חוץ, כמו הג'וינט, אך גם על ידי גיוס כספים על ידי הגרלות שערך אוזט.

הגלויה שהזכרנו, נועדה לשימוש פרסומי להגרלת אוזט.

הכיתוב אומר: "חזק את הסולידריות הבין-לאומית של העמלים – קנה כרטיס הגרלת אוזט. בין השאר מופיעה בגלויה מילה אחת באידית – "געזערד". שפירושה קיצור של חברה-אדמה.

עד כמה שידוע זו גלוית דואר רשמית יחידה בברית המועצות ובעולם בכלל, עם אותיות עבריות ונושא יהודי.

היא הופיעה ב-31-1930 במהדורה של מיליון עותקים לכאורה, מהדורה לא קטנה, אך מכיוון שהופיעה בזמנים קשים מנשוא לחברה שם, מבחינה כלכלית וחברתית, לא נותרו ממנה, אלא שרידים מעטים וקשה מאוד למצוא כיום פריט נקי ובלתי משומש.

עם חשבי האספנים בבולאות, אך לא כך בברית המועצות. יהדות רוסיה סבלה מאנטישמיות מתמשכת ועבר זמן עד שהשלטון הסובייטי הכריז על התנגדותו לאנטישמיות ואף דיכא התפרעות אנטי יהודית.

כל כישלון בהתנגדות של כנופיות האיכרים לממשלה הסובייטית בראשית דרכה, הביא אחריו לפרעות ביהודים, לעיתים עד כדי טבח המונים (פרעות פטלורה, הידועים לשימצה).

האוכלוסיה היהודית נאלצה לעזוב את

העולם השנייה, כאשר בולי דואר שימשו היטב בידי המשטר הקומוניסטי להעברת מסר תעמולתי.

מצב שונה היה בשנותיה הראשונות של ברית המועצות, בין שתי מלחמות העולם. היו אלה שנים של הרס וחורבן כלכלי שלא יצר אקלים מתאים לפיתוח תרבותי חופשי, לרבות עידוד תחביב שמחייב גם השקעה כספית והעיקר שלוה רוחנית, שכידוע חסרה היתה מאוד בשנים ההן.

זו, ללא ספק, הסיבה להעדר פריחתו של תחביב הבולאות בשנות מלחמת האזרחים בבריה"מ, בשנים 1918-1921, וזמן רב

גלוית אוזט

העיירות והכפרים ומצאה מקלט בערים הגדולות, שלפני כן היו אסורות להתיישבות יהודית.

ריבוי היהודים בערים הגדולות יצר מציאות חדשה נוצרו קהילות יהודיות גדולות עם מסורת לאומית שבמסגרתה טופחו שפה ודת.

כדי לטפל בבעיה זו הקים השלטון קומיסאריון יהודי שמטרתו היתה להרוס את הארגון הדתי והלאומי היהודי. הקומוניסטים ניסו לפתח תרבות יהודית "פרולטרית", באמצעות עיתונים, ספרים, תיאטרון וכו', הכל בשפה האידית. מקורות

לאחר מכן. חיסול הדפוסים הכלכליים והתרבותיים, ביטול המסחר הפרטי, חיסול הבורגנות ומלחמת הקיום היומיומית הקשה, בצל טרור פוליטי מתמיד הרחיקו רבים מן התחביב. זו בוודאי הסיבה לכך שפריטים בולאיים לא מעטים מן התקופה הזו, לא נשמרו והיום הם מבוקשים למדי. כידוע, בעולם כולו, היהודים נימנו תמיד

יודאיקה או לא?

מתוך ידיעות אחרונות

קצת באיחור ובכל זאת: להלן מידע על סידרת הבולים, שהונפקה על ידי הוותיקן (במסגרת המפעל הבולאי המשותף של אירופה המאוחדת) ועוסקת בנשים מפורסמות. הבולים של הוותיקן אנכיים

בול הוותיקן לכבוד אדית שטרן

בצורתם ומונפקים בגיליונות בני עשרים בולים. בחלק העליון מופיעים המפתחות המוצלבים עם כתר האפיפיור והכתובת 'אירופה'. בחלק התחתון הכתובת 'הוותיקן' והעריך.

הבול המעניין בסדרה מוקדש לאדית שטיין. שטיין, נזירה ממנזר הכרמליטים, נולדה בעיר ברסלאו שבגרמניה למשפחה יהודית. היא למדה פילוסופיה, ובהיותה בת שלושים המירה את דתה לקתוליות.

היא התנגדה בגלוי ובחריפות לעליית הנאצים, ובשנת 1938 נאלצה לברוח להולנד. ב-2 באוגוסט 1940, לאחר הפלישה הנאצית להולנד, היא נתפסה יחד עם אחותה וגורשה לאושוויץ. ב-9 באוגוסט 1942 נרצחה שטיין על ידי הנאצים. ב-1987 היא הוכרזה על ידי הכנסיה כקדושה. הדיון המעניין המתעורר כאן נוגע בשאלה האם שטיין, יהודייה מומרת, צריכה להיכלל במסגרת יודאיקה בבולאות. כן, מתברר שגם בבולאות אנו נתקלים בשאלה מיהו יהודי.

תשובת המערכת

כתבה זו, פורסמה בעיתון ידיעות אחרונות, ומחברה חיים לנגלבן, ביקש התייחסות הקוראים לשאלת מי הוא יהודי בבולאות. הוא קיבל מכתבים רבים אך נראה שתשובתו של מר משה מוסקאט מבית זית ממצה ביותר ואנו מפרסמים אותה כאן. דעתו של אריה לין, יו"ר עמותת יודאיקה, דומה והוא אף הוסיף מדברי חז"ל: "יהודי, אף-על-פי שסרח יהודי הוא".

אין זהות בין דת ולאום

היהודים עבדו לבעל ולא הפכו לכנענים. אנגלי המתאסלם, אינו הופך לערבי. ניגרי המתנצר – אינו הופך לאיטלקי לבן. יהודים חילוניים אינם חדלים להיות יהודים. שינוי באמונות והשקפות אינו הופך לאומיותו של אדם. במשפחה אחת בן אחד נתפס לבוהזים, שני-קומוניסט, שלישי-אמן, רביעי-איש מדע וחמישי-חסיד. הם אינם חדלים להיות משפחה. ישו הנוצרי, זמנהוף יוצר האספרנטו, איינשטיין, כולם יהודים. אף גב' שטיין, הקדושה הנוצרית, היא בת ישראל, והבול שלה נחשב יודאיקה. היה גם אפיפיור ממוצא יהודי והבול שלו יודאיקה, כי יודאיקה מרכזת אישים בני הלאום היהודי ויצירותיהם – בדת, בחוכמה, באמנות, באורח חיים, באמונה, ביצירה רוחנית. גיור אינו הופך גוי ליהודי. ואין להעניק לו זכות השבות. את השם מותר לעבוד גם באמריקה וגם בקמצ'טקה

משה מוסקאט

בית זית 50 90815

בולי תל-אביב (י. צחור) בע"מ TEL-AVIV STAMPS. (Y. TSACHOR) LTD.

מכירה על פי הצעות מחיר בכתב
(Mail Auction)

מוקדמים, מנדט, מנהלת העם, דאר עברי
ישראל, חו"ל, יודאיקה, גלויות, ספרים
קטלוג מאויר חינם

ת.ד. 16218 תל-אביב, טלפון: 03-5226294, פקס: 03-5245088

אחת ובנובמבר אחת. ב-18.9.97 הופיע דף מזכרת במלאות 60 שנה לכפר שמריהו. דף זה, המראה את נוף הכפר ממעוף הצפור, אף הוא חריג מעט. בצידו השני של הדף הודפסה רשימת המיסדים, בבחינת תעודת הוקרה להם. כ-60 משפחות ייסדו את הכפר ושמות כולם מופיעים בדף המזכרת המיוחד. ב-26.10.97 הופיע דף מזכרת במלאות 60 שנה להבימה. דף

זה קיים עם חותמת אחת ועם שתי חותמות, כשהשנייה היא על גבי בול הבימה הידוע משנת ה-70. בצידו השני של הדף הודפסה שבועת השחקן שהיא הצהרת השחקנים עם קבלתם לתיאטרון. ב-7.11.97 הופיע דף מזכר לציון ח"י שנים לאלון מורה, מראשוני הישובים בשומרון. הדף הוחתם באותם אירוע עם המלה צה"ל, בדואר נע לב השומרון. (ראה במדור חדשות בדואר ישראל).

הערת המערכת

לא כל הדפים נמכרים על ידי המוסדות המפיקים אותם. התאחדות הבולאים מפצה אך ורק דפי מזכרת שהיא מוציאה לאור, ומזהירה את האספנים מפני הוצאות כספים משמעותית על "פבריקציות" ללא קשר דוארי וללא קשר לשירות הבולאי. □

שאינם זוכים לציון, אך הם קיימים. אכן, יש לא מעט אי ודאות בעניין החריגים ולכן חשוב להבהיר מעט את מהות הקבוצה הזו. במשך השנים, מאז הופעתו של דף המזכרת הראשון ב-29.2.88, הופיעו כ-300 דפים שונים, חלק קטן מהם חריגים, בעלי הסימנים שהזכרנו.

יש כמה קבוצות של חריגים כלהלן:
* דפים שהופיעו מטעם היוזמים עם איפיון נוסף, כמו מהדורה נוספת, מהדורה מוגבלת עם יעוד אחר וכו'.
* דפים שהיוזמים ניצלו אותם למטרה נוספת במועד אחר, וציינו זאת על ידי הדפסת רכב מיוחדת.

* דפים שזכו להחתמה נוספת, בדרך כלל עם בול אופייני.
* מיני הקדשות, הדפסות והחתמות, שנעשו באורח פרטי.
נראה, שב-4 הקבוצות שהזכרנו, אפשר לכלול את כל החריגים. אשר לכשרותם ישפוט האספן עצמו.
לעניות דעתנו, שלוש הקבוצות הראשונות הן הרלוונטיות בתחביב זה. הרביעית היא בבחינת ירצו ואכלו."

בספטמבר - נובמבר יצאו

3 דפים

חודש אוגוסט היה חריג מבחינת הופעתם של דפי מזכרת, שכן לא היתה בו אף הנפקה. בספטמבר היתה הנפקה אחת, באוקטובר

מאת אריה לין

החריגים

בחג הסוכות האחרון נזדמנתי לכנס של אספני טלכרטים, שהתקיים בתל אביב ובאורח בלתי צפוי, פגשתי שם קבוצה גדולה של אספנים של דפי מזכרת. לכאורה, אין כל קשר בין שני התחביבים, פרט אולי לכך, ששני התחביבים - טלכרטים ודפי מזכרת - הם עניין יקר. השיחה בין האספנים של דפי מזכרת היתה, מטבע הדברים, על הדפים הנדירים. בקבוצה

זו יש, כמובן, גם כמה תת קבוצות, שכן קיימים דפים נדירים מאוד, פחות, וקצת נדירים. זאת, כמובן, בהיבט של מחירים. אבל יש גם דפים נדירים, שאין להם כל מחיר, כי פשוט אינם במכונה. בפגישה המקרית ההיא, נתבקשתי להעלות מעט את הנושא של החריגים, אלה שלא הכל יודעים על קיומם, אבל הם מצויים, רק לא בכל אלבום בולים. הכוונה לדפים, שבמקור הונפקו על ידי המוסדות היוזמים בזהות מסוימת, אך בנסיבות שונות, קיבלו איפיון נוסף, שעושה אותם "חריגים". אלה הם דפים שמסומנים, בדרך כלל, בציון B.A. ואפילו C, במיני קטלוגים. יש גם כאלה

Hrvoje GLIGORA

Email: gligo@hotmail.com

Offering: Croatian stamps (new and used),

Slovenian and Italian used stamps

Requesting: Stamps from Israel (new and used)

Mailing Address:

Ludvetov Breg 20

HR-51000 RIJEKA

CROATIA

מעוניין להחליף בולי מזרח ומערב,
אירופה, ארה"ב, אוסטרליה, בולי כלבים,
חתולים, תלבושות, פרחים, ילדים, ציורי
ילדים, סיפורי ילדים.

שלמה גרונר
קיבוץ שער הגולן
ד.ג. עמק הירדן 15145

תודות

* לישיעהו וסוניה ביק, מירושלים,
על תרומתם

* לאברהם אופק, מנתניה, על
תרומת בולים וספרות לנוער

* לזאב ברק מחיפה, על תרומת
בולים לנוער

* למשה שמואלי, מתל אביב
ולקלמן בר-אילן, מחיפה, על
תרומת ספרים לספריית
ההתאחדות.

אשדוד 77484

E MAIL: MIKISAL@INVERNESS.CO.IL.

מציע בולים לפי מספרי

.MICHEL - YVERT - SCOTT

מעוניין בגלויות מירב, FDC, משומשים,

גליונות זיכרון ישראליים, מעטפות דואר

רשום פלשתינה, נושאי מלחה"ע ה-2

ויקטור רוזנטולר

ת.ד. 11137

נשר 36700

EMAIL: VICTOR-R@actom.co.il

מציע בולים ישראלים ואחרים, מעוניין
בבולי ישראל, קרואטיה, דרום אפריקה
לא חתומים וארה"ב - חתומים.

MARCELO SPAK

Email: mefraim@mayo.com.ar

Offering: Argentina Stamps

Requesting: Israel stamps

Mailing Address: calle bulnes 2545 2* piso

ARGENTINA

ROBERT MILLER

Requesting: Complete Set of Israel's

First Day Covers

Mailing Address: 94 Booth Ave

Englewood, NJ 97631,

USA

אספן רציני משווייץ מעוניין להחליף בולי
שווייץ בבולים מישראל כתובתו:

EDMUND E. STREHLER

Sonnenbergstr 12A

CH - 8800 Thalwil

SWITZERLAND

YAP WEI QING

Offering: exchange Singapore stamps

Requesting: first day covers & stamps

Mailing Address: blk 192 Bukit Batok

West Ave 6 #11-55

SINGAPORE 650192

TEO WEI JEE

Offering: Singapore stamps

Requesting: first day covers & stamps

Mailing Address: blk 555 Jurong West

ST 42 #03-375

SINGAPORE 640555

STUART W. FAIRBAIRN

Email: STUARTF@bigpond.com

Offering: Australia M & U+ FDC

Mailing Address: PO Box 6720

EAST PERTH WA 6892

AUSTRALIA

WILLIAM KONG SZE WOEL

Email: szewoei@tm.net.my

Mailing Address: BB273, Taman Melaka Baru,

Batu Berendam,

75350 Melaka.

WEST MALAYSIA

אלכס מיקישב

רחוב אמציה המלך 20/1

תודה למרצה

מגן דוד עם צלב

בגיליון **שובל 27** התפרסם מכתב פנייה מאת מירון לם מיבנה, השואל מי מכיר מסמך גרמני משנת 1758 ובו סמל מגן דוד וצלב. אינני מכיר את המסמך אבל אני רוצה להתייחס לסמל.

א. סמל מגן דוד עם צלב קיים עד היום אצל אגודה פינית, ידידותית לישראל. האגודה שולחה את אנשיה, בעיקר צעירים, לתקופות שונות, לעבודה בישראל. אנו, בקיבוץ מעלה – החמישה ובקריית ענבים, משמשים להם לאכסניה. האורחים מגלים רצון ויחס לישראל וחריצות בעבודתם בכל מלאכה, מעל לכל שבח. באיור, נראה דף מביטאון האגודה שפורסם בדצמבר 1996. האגודה נקראת כרמל והכתבה מוקדשת לשלוש שנות

בשמי ובשם חברי בחוג לבולאות בבית בכפר הדורים, אני מודה ליצחק גרנות על הרצאתו המעניינת בפגישת החוג. הדברים שסיפר לנו הרחיבו את עולם המושגים שלנו ובעיקר קירבו אותנו לנושא בולי ישראל. מעניין היה לראות את העבודות היפות שהציג לפנינו ולשמוע על הבולים העתידיים להופיע בשנים הבאות.

דינה שמר, מרכזת החוג לבולאות, כפר סבא

כמה הצביעו באו"מ

בידיעה על בולים חדשים בספטמבר (**שבל 27**) נפלה טעות באשר לבול על החלטת האו"מ להקים מדינה יהודית. בהצבעה השתתפו 57 מדינות, מתוכן 33 מדינות הצביעו בעד ההחלטה, 13 מדינות התנגדו, 10 נמנעו ואחת נעדרה. המדינות שהצביעו בעד היו: אוסטרליה, בלגיה, בולווייה, ברזיל, בילורוסיה, קנדה, קוסטה ריקה, צ'כוסלובקיה,

דנמרק, הרפובליקה הדומיניקנית, אקוודור, ספרד, צרפת, גואטמלה, האיטי, איסלנד, ליבריה, לוקסמבורג, הולנד, ניו זילנד, ניקרגואה, נורבגיה, פנמה, פרגואי, פרו פיליפינים, פולין, דרום אפריקה, אוקראינה, ברית המועצות, ארצות הברית, אורוגוואי, וונצואלה. סה"כ 33. המדינות שהצביעו נגד היו: אפגניסטאן, קובה, מצרים, יוון, הודו, אירן, עירק, לבנון, פקיסטן, ערב הסעודית, סוריה, תורכיה, תימן. סה"כ 13. המדינות שנמנעו היו: ארגנטינה, צ'ילה, סין, קולומביה, אל סלבדור, חבש, הונדוראס, מקסיקו, אנגליה, יוגוסלביה. סה"כ 10. לא נכחה בהצבעה סיאם, היא תאילנד. מספר המדינות שהיו אז חברות באו"ם היה 57 ורק אחת לא השתתפה.

יעקב בן יעקב, הרצליה

המערכת מודה לכותב על הערותיו.

לא מעודדים הונאה

מאז פירסמנו את המקרה שבו השתמש אדם בבולי קק"ל כדי לשגר מעטפה, הגיעו למערכת תגובות רבות בנושא זה. אין לנו כל כוונה לעודד מעשי הונאה כלפי דואר ישראל. לכן, גם לא נוסיף לפרסם מכתבי קוראים המדווחים לנו בגאווה כיצד הצליחו להונות את הדואר.

המערכת

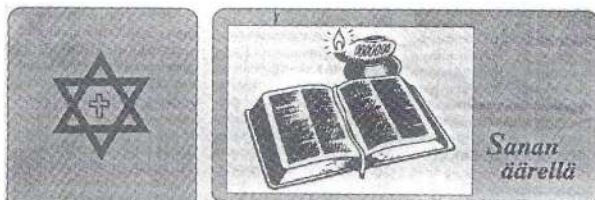
האספן-כקורבן

ברוב המולה וצעקות יצא לאור לפני כשנתיים בול בערך של 10 ש"ח (ארכיאולוגיה י-ם). הצעקות בו מציבור האספנים, "קורבנותיו" הישירים של הבול. שכן בול בערך כה גבוה גורם הוצאה ניכרת לאספן הממוצע הרוכש מספר בולים ומספר מעטפות יום ההופעה. הדבר גרם בשעתו להפרדת ההזמנה בין בול זה לבין האחרים. נאמר לנו, כי הצידוק להוצאת בול זה הוא שנעשה בו שימוש בחבילות (למרות שב-98% מהחבילות משתמשים בתווית מודפסת בהתאם לעלות משלוח החבילה). למרות הזעקות דאז, שוב יצא בול בערך 10 ש"ח. זו דרך לא הגונה המעמידה את ישראל בשורה לא מכובדת של מדינות המפיצות בולים לצורך עשיית רווחים קלים. זה רק יוסיף למגמת הירידה באספנות.

יהודה נוני, חולון

הארת המערכת

בול בערך נקוב של 10 ש"ח חיוני לצרכי הדואר האמיתיים, למשל חבילות, EMS, מכתבים רשומים וכבדים וכו'. בחו"ל יש למטרות אלה בולים בעריכים גבוהים פי כמה, למשל 10 ליש"ט ויותר באנגליה.

שיתוף פעולה בין האגודה לבין מעלה – החמישה.

ב. לאחרונה ראיתי סרט בטלוויזיה שבו הופיעה תמונה המתארת חג נוצרי שבו מפזרים פרחים לאורך הדרך המובילה מבית קברות מסוים לכנסייה, ושבנו נישאים דגלים על מוט שבקצהו מגן-דוד עם צלב.

מרדכי סונדק, מעלה-החמישה

יותר מקום לאנגלית

ג. תיאודור מפאריס, גזבר

AMICALE PHILATELIQUE FRANCE-ISRAEL מציע להרחיב את פירוט התוכן באנגלית שמופיע בסוף כל גיליון, כדי לאפשר לקורא הזר לעמוד על תוכנו של העיתון.

האיים המלדיביים

100 למותו של היינריך פון סטפן, מייסד איגוד הדואר הבינלאומי (תת גיליון של 3 צמדים).

הונג-קונג

פסיפיק 97' (גל"ז); תחרויות PARALYMPICS (גל"ז); הבנק העולמי/הפגישה השנתית של קרן המטבע הבינלאומית (4).

הונדורס

ציפורים (6 + גל"ז); 100 למותו של היינריך פון סטפן, מייסד איגוד הדואר הבינלאומי.

הרפובליקה התורכית של צפון קפריסין
יום הגנת הסביבה/ציפורי טרף (4).

וייטנאם

השנה החדשה/שנת השור (2); הקונגרס - 8 של המפלגה הקומוניסטית הווייטנאמית; דגי זהב (5).

ונצואלה

200 לתנועת העצמאות של מנואל גואל וחוזר מריה אספניה (תת גיליון של 10 צמדים); 30 לאמנת טלטולקו נגד הנשק הגרעיני (תת גיליון של 10 צמדים); סיפורי ילדים (תת גיליון של 10 צמדים); אמריקה/הדור (2).

זימבבואה

100 לרכבת הראשונה בבולאווי (6).

זמביה

100 למותו של היינריך פון סטפן, מייסד איגוד הדואר הבינלאומי.

טוגו

50 לאונסק"ו (3 תת - גיליונות של 8 צמדים + 3 גל"ז); שמלות הנסיכה דיאנה (תת גיליון של 9 צמדים); מדי קרב עתיקים (7).

טונגה

2000 שנות נצרות בטונגה (תת גיליון של 12 צמדים); פיטריות (תת גיליון של 18 + 3 תת גיליונות של 6 כ"א).

טוקלאו

50 לוועדה של דרום פסיפיק (4); שנת שוניות האלמוגים (5 צמדים).

טייוואן

חנוכת האוטוסטרדה הצפונית השנייה (2); ספורט (3); חריטת אבן עתיקה בסין (2); 4 פרקים מהספר מסע למערב (4); אלבום ציפורים בהוצאת מוזיאון הארמון הלאומי (תת גיליון של 20 צמדים).

המשך בעמ' 27

אנגליה

רכבות/פסיפיק 97 (תת גיליון של 6 צמדים + תת גיליון של 4 צמדים + גל"ז).

אפגניסטן

כלי שיט (3 זוגות של צמדים משולשים); צמחי מים (6 + גל"ז).

אריתריאה

הגנת הסביבה (3).

ארמניה

הגלריה הלאומית (4).

אתיופיה

האור"מ נגד סחר בסמים (3).

בחריין

התחרות הבינלאומית בכדור עף לצעירים (4); 10 לאמנת מונטריאול נגד פגיעה באוזון (4).

ג'אמאיקה

סחבלים - מן המניין/פרק 2 (5).

גאבון

50 ליוניצ"ף (תת גיליון 3) ולאונסק"ו (3 תת - גיליונות של 8 צמדים כ"א + גל"ז); פרחים (4 + 2 תת גיליונות של 6 צמדים).

גאנה

40 לעצמאות (2 גל"ז); 100 למותו של היינריך פון סטפן, מייסד איגוד הדואר הבינלאומי (תת גיליון של 3 צמדים + גל"ז); 50 למותו של פאול פרסי האריס מייסד רוטרי; עולם המעמקים (4 + תת גיליון של 12 צמדים + 2 גל"ז); פרחים (3 + 2 גל"ז).

גמביה

ספר הג'ונגל של רודיאד קיפלינג (תת גיליון של 12 צמדים); הסרט 101 דולמיטים של וולט דיסני (תת גיליון של 9 צמדים + תת גיליון של 9 צמדים אחרים + 6 גל"ז); מיני מאוס של וולט דיסני (תת גיליון של 9 צמדים + גל"ז); 100 לאלופות יובנטוס בגביע הכדורגל העולמי (תת גיליון של 6 צמדים); דינוזאורים (11 + 2 תת גיליונות של 9 צמדים + 2 גל"ז); ציפורים (4 + תת גיליון של 12 צמדים + 2 גל"ז).

דרום אפריקה

מוצרים אתניים (תת גיליון של 10 ללא עריך); ציפורים (תת גיליון של 10 ללא עריך); הרכבת הכחולה (5 ללא עריך); בקר מקומי (צמודה של 4 ללא עריך); יום המורשת (צמד ללא עריך).

אוגנדה

החלל (תת גיליון של 8 צמדים); 100 למותו של היינריך פון סטפן, מייסד איגוד הדואר הבינלאומי; 50 למותו של פאול פרסי האריס, מייסד רוטרי.

אוסטרליה

המאבק בסרטן השד; חיות הלילה (6 + גל"ז + קונטרס של מדבקות); חג המולד/מחזות הלידה (3 + קונטרס של 20 מדבקות).

אזרבייג'אן

כלב הים הכספי (תת גיליון של 6 + גל"ז).

איי מרשל

העברת הונג-קונג לסין (גל"ז); המאה ה-19/20 - עשור המהפכה והמלחמה (תת גיליון של 15 צמדים); חג המולד (זוג צמדים).

איי נורפולק

50 לנשואי המלכה אליזבת השנייה והנסיך פיליפ (2 צמדים + גל"ז).

איי פיטקרן

השירות הרפואי באיים (4); חג המולד (4).

איי קוק

מראות ררוטונגה (תת גיליון של 6 צמדים); הפורום הדרום פסיפי ה-28.

איי שלמה

חג המולד (4).

אינדונזיה

הפסטיבל ה-2 של הארמון המלכותי - NUSANTARA/מרכבות מלכות (2); התחרות ה-18 לקריאה בקוראן (2); 50 לקואופרטיבים (3 צמדים); 30 לארגון מדינות דרום מזרח אסיה (ASEAN) (2); משחקי הים ה-19 (2 צמדים + קונטרס של 8 צמדים); תחבורה (2 צמדים).

אלג'יריה

פרחים (3)

ביום 17.02.98 יונפקו הבולים הבאים

* מלחמת העצמאות 1947-1949, גלמ"ז
ו-3 בולים; הנפת דגל הדיו באילת, שחרור
הקסטל, הקרב על צפת.
* ספורט מן המניין - 2 בולים: קייק וסקי
מים. (ראה למטה)

* גלוייה
מקושטת לרגל
משחקי החורף
האולימפיים
נאגאנו 98
(יפאן), תופיע
בסוף '97 -
תחילת '98.

* גח"ל ומח"ל -
2 בולים הקשורים במלחמת העצמאות.

* קונטרס בולים "שרוליק" - חמישים
שנה למדינה, 20 בולים ללא עריך למשלוח
מכתבים בארץ.

ביום 23.12.97 יונפקו הבולים הבאים

לאחר שבגיליון 27 הופיעו הסקיצות, אנו
מביאים בזה את הגרסאות הסופיות.

* בול יום הבולאות -
הבול הפרקטלי הראשון
בעולם.

* חנוכה - 2
בולים, המשך
הסדרה, נרות 6
ו-7. נר שמיני
יופיע בשנה
הבאה.

* ישראל-יובל החמישים
למדינה - בול עם דמותו
של "שרוליק", יצירתו של
דוש ללא עריך, למשלוח
המכתב רגיל בארץ.

* סיוע לילדי
צ'רנוביל - ע"י
חבד

* בול הרצוג – יום השנה לפטירתו של נשיא המדינה חיים הרצוג.

בולים חדשים

* ביום רביעי 19.11.97 הונפקה גיליונית מזכרת פושקין-שלונסקי בהנפקה משותפת של ישראל-רוסיה. מחיר הגיליונית 5 ש"ח ומחיר מעטפת היום הראשון 5.80 ש"ח. באותו יום הנפיקה הפדרציה הרוסית גיליונית מזכרת שנושאה ועיצובה זהים לגיליונית

למעלה – הנפקה הישראלית ולמטה – הרוסית.

הישראלית. מחיר הגיליונית הרוסית הוא 3,000 רובל והיא תוצע לאספנים בארץ במחיר 2 ש"ח.

תוויות ביול חדשות

* תווית ביול חג המולד 1997 יצאה למכירה לקהל ביום 19.11.97. (ביום

09.01.98 תופסק מכירתה). התווית נמכרת לציבור באמצעות מכונת הביול המוצבת בבית הדואר נצרת (גלופה מס' 23). בתקופה זו לא תימכר תווית נצרת-מן המניין, והפקתה מהמכונה תחודש ביום 11.1.98.

* תווית ביול תיירות באר שבע תוצע למכירה החל ביום 23.12.97 בבית הדואר בבאר שבע.

* תווית ביול תיירות הכנסת תוצע למכירה החל ביום 28.12.97 בסניף הדואר בכנסת.

בולי הבירה

** מכירות פומביות של בולים, מעטפות, יודאיקה, מטבעות ושטרות.
** נציגים בלעדיים של החברות המובילות בעולם לייצור אלבומי ארצות, קטלוגים, מיכשור ואביזרים לאספנים, DAVO, MICHEL, GIBBONS ואחרים.
** קניה, מכירה, בדיקה והערכת אוספים.

מקבלים חומר למכירה הפומבית הבאה. מוציאים לאור של מחירון לבולי ישראל וטלכרטים

מען למכתבים: ת.ד. 3769, ירושלים 91036. משרד: בן יהודה 23, קומה ב', ירושלים. טל' 02-6245623, פקס 02-6234607

ירדן

100 לגילוי מפת המזאיקה של מידבא (3 גל"ז); 100 למותו של היינריך פון סטפן, מייסד איגוד הדואר הבינלאומי (2).

יפאן

מחוזות ביפאן (6); טבע ביפאן-מן המנין/ציפורים (2); יום ההתכתבות/ברכות (4 + גל"ז + קונטרס של 2×5); 50 לתכנית הלימודים בהתכתבות; 100 לידידות יפאן-צ'ילה; 50 לחוקי העבודה.

לאוס

הצטרפות לארגון מדינות דרום מזרח אסיה (9); אליפות העולם בכדורגל '98 (6).

ליבריה

ינשופים (תת גיליון של 6 צמדים).

לסוטו

פרויקט המים (4).

מאוריזיוס

150 לבולי הדואר המקומיים (10 + גל"ז של 3).

מאלזיה

30 לארגון מדינות דרום מזרח אסיה (3); 100 לוועידת השליטים (3); 20 לארגון הנשים הפאסיפי והדרום-מזרח אסיאני (10); 50 לבולאות המאורגנת (גל"ז של 4); שנת האלמוגים הבינלאומית (4 + גל"ז).

מאלי

גחליליות (תת גיליון של 4 צמדים + תת גיליון של 8 צמדים + 4 גל"זים); ברכותיו של וולט דיסני (7 + 2 גל"זים); שנת השור (2); אליפות העולם בכדורגל '98 (5).

מוזמביק

סירות (4).

מיאנמר

30 לארגון מדינות דרום מזרח אסיה.

מיקרונזיה

20 למותו של אלוויס פרסלי (תת גיליון של 6 צמדים); חלוצי המעמקים/חקר האוקינוס (תת גיליון של 9 צמדים + 3 גל"זים).

מונגוליה

השנה החדשה/שנת השור (2); ליקוי חמה (גל"ז).

מקסיקו

המשורר אנדרס אלוי בלנקו; ועידת אונסק"ו לחינוך/הקונפדרציה של מחנכים

אמריקנים; אמנת טלטולקו נגד הנשק הגרעיני, באמריקה הלטינית והקריביים; 90 לשירות הדואר של מקסיקו; גנרלים (6); יום האישה הבינלאומי.

מרקו

יום הקריאה וזכויות היוצרים; מפגש בינלאומי לזכר הסופר איבן בטוטה; 50 למלך חסן ה-2 (2).

ניו זילנד

חג המולד הראשון שנחוג בניו זילנד (7); זוחלים (קונטרס של 10 מדבקות); ורדים - הנפקה משותפת עם סין (זוג צמדים).

נפאל

שירות הדואר של נפאל; 40 לקשרים הדיפלומטים עם יפאן.

סוריה

יום העבודה; יום האם; יום התיירות הבינלאומית; 51 לשחרור.

סיירה לאונה

חתולי בית (3 + תת גיליון של 6 צמדים + גל"ז); כלבי בית (4).

סמואה המערבית

50 לנשואי המלכה אליזבת השנייה עם הנסיך פיליפ (זוג צמדים + גל"ז).

סנט הלנה

העברת הונג-קונג לסין (גל"ז); 50 לנישואי המלכה אליזבת ה-2 והנסיך פיליפ (3 זוגות צמדים + גל"ז).

סעודיה

קרב קייבן (2).

סרי לנקה

צמחי מרפא (2).

פאפוא גינאה החדשה

טיסת הבכורה של חב' אייר ניוגיני (גל"ז); שנת שוניות האלמוגים באוקינוס השקט (4).

פיג'י

הקרן למען חיות הבר (4 + גל"ז); חג המולד (4).

פקיסטאן

50 לעצמאות/פגישת פסגה של ארגון המדינות האיסלמיות; 86 להולדת המשורר פאיז אחמד פייקס; טמרלן; אנשים מפורסמים (2).

פרגוואי

הפסגה ה-11 של ראשי מדינות וממשלות מקבוצת ריו; סביבה ואקלים/צמחים

קוריאה הדרומית

אליפות העולם בכדורגל בקוריאה ב-2002 (2 + 2 גל"זים); הגנת חיות הבר, הצמחים והדגים (2 + 2 גל"זים של 2); פרחי בר/פרק 8 (4); ביאנלה בקוונג'ו; ציפורים - מן המנין; פיטריות/פרק 5 (4).

קוריאה הצפונית

65 להקמת הצבא העממי; הצייר נאם-קיו-יו והגחלילות (תת גיליון של 3 צמדים); 25 לפרסום ההצהרה המשותפת מיום 4 ביולי (1 + גל"ז); 60 לניצחון בקרב פונצ'ובו (1 + קונטרס); 50 להשתלת אורז על ידי קים-איל-סונג (2 גל"זים); מאובנים בקוריאה (תת גיליון של 4 + קונטרס של 5); שלוש שנים למותו של קים-איל-סונג (6 + 2 תת גיליונות של 3 כ"א); משחקים עממיים (3) גשר צ'ונגריו (2+קונטרס).

קטאר

26 לעצמאות.

קלדוניה החדשה

לה טראפאס - חב' תעופה צרפתית בדרום פסיפיק (2); פורט-דה-פראנס.

קמבודיה

כלי שיט (6 + גל"ז).

תאילנד

המלך בומיבול אדולדיי (רמה ה-9) - מן המנין (3); יום התקשורת הבינלאומית (2); קונטרס של בולי ברכה (2) ללא עריך; 30 לארגון מדינות דרום מזרח אסיה/אתרי תיירות בתאילנד (4 + 2 קונטרסים של 5 כ"א); 100 לביקור המלך צ'ולונגקורן בשוויץ (1 + קונטרס של 5); האסדה המלכותית סופנהונג; השנה החדשה/צמחי מרפא מקומיים (4).

תורכיה

סחלבים (2); יום הגנת הסביבה.

בולי אשדוד אוספי בולים ציטכו בע"מ מכירות בולים מכל העולם ציטרון אברהם אשדוד, אזור "א, רח' גלעד 21, טל. 08-8553111	בולי אדי א. לופובין פתוח: א'-ה' 7-10 שיש' 10-14 רח' אחד העם 38 תל-אביב טל. 03-5601068 (פינת רח' אלנבי 112)
חטי ברש-בולי דיניגוף בולים-ישראל וח"ל - מכירה, קניה, הערכה מטבעות ושטרות אלבומים ואביזרים המבחר הגדול בארץ דיניגוף סנטר ת"א חנות 420, טל. 03-5251552, 03-5715228, פקס: 03-5715228.	אחיות בולים, מדליות, מטבעות ושטרות קניה, מכירה והערכה בן יהודה 55 ת"א, טל. 03-5220648, 03-5223905
בולי גלעדי בולי ישראל, ח"ל ונושאים, מחירון לבולי ישראל 1997 בולי אוטונומיה פלשתינאית, 'פוא אלבומי' (IMPORTA) והוויד רח' אלנבי 76, ת"א, קומה ב', טל. 03-5163871.	ב.-אל פילטליקה בע"מ ת.ד. 4349 ת"א. ילדים! נא לדרוש את אריות הבולים שלנו. כמו כן אנו ממשיכים במיפצע להחלפת בולי ישראל בסדרות בולי חוץ
נציג קטלוג BALE (באנגלית) ו- PHILEX (בגרמנית) סוכנות-משנה של הרשות הפלשתינאית PALESTINE AUTHORITY (GAZA-JERICO) BALE PALESTINE קטלוג 1996 ה.ש. פילא בע"מ, ת.ד. 4933 ת"א 61040, טל. 03-5177466, 03-6957652, פקס: 03-5178100	בלוחנפלד חרטין בולים - מטבעות - שטרות אוספים ולוטים של בולים במחירים נוחים רח' הרצל 49 - חיפה טל. 04-8623970
בולי חוגרבי סוכנויות 'פוא אבידרי' בולאות ייצור אלבומי מעטפות, בולי ישראל, 'יודאיקה', בולי אוטונומיה וכל מה שתבקש מהעולם בבולים ומעטפות כולל מינויים. שעות הפתיחה: 10:00-13:30, 16:00-19:00, ב'מי' שלישי אחריצ - סגור, רח' פינסקר 5, תל-אביב, טל. 03-5251240, פקס: 03-5289012	לידומן מטבעות, בולים, עתיקות וספרים רח' בן-יהודה 18, תל-אביב 63802 טל. 03-6299453, פקס: 03-5253368
בולי רומנו למכירה בולי אנטרטיקה, פוקלנד, סאו-גורגיה, נושאים, ציפורים, אוניות, אומנות וכדור-רגל, ניתן לעשות הדמנות בדאר. סוכנות בלעדית לאבידרי בולאות LINDNER מען 03-5463664, ת.ד. 23274, חנות 03-5282790	שניאור-בולים מבחר בולי ישראל וח"ל, שירות חדשות לפי נושאים ומדינות, סוכנים לאלבומים ואבידרי בולאות. חיפה, יפו 40, טל. 04-8512134, פקס: 04-8246096
חדש- בית טוב חדש- בולים בכל הנושאים בכמויות מ-50 עד 500 מהיום למחר. בשעות הערב 03-5535313 E-mail: bait_tov@aquanet.co.il http://www.aquanet.co.il/bait_tov מעטפות למתנה מתוצרתנו ניתן להשיג ברשת הפנינג	אליק רינר בולים ומטבעות וטלכרד קונה ומוכר רח' הס 4 פינת אלנבי 35, ת"א, ת.ד. 4124, טל. 03-6297192, פקס: 03-5255131, מען: 03-5227922.
הספריה הבולאית של התאחדות בולאי ישראל 16:00-19:30 בשעות השאלת ספרים רק לחברי ההתאחדות ת.ד. 4523, ת"א 61045, טל./פקס: 03-6295547 האינטרנט החדש של התאחדות בולאי ישראל: http://www.israel98.org	אוניסטמפס קטלוג חנים בולי גרמניה, אנגליה, שווייץ, צרפת, ישראל, נושאים 'יודאיקה ועוד. במכירה פומבית הקרובה במחירים זולים ת.ד. 32120 תל-אביב 61320, טל. 03-5661077

זיופים, כמובן תוך הסבר מלא. באיור 19 נראה זיוף של מעטפת הנחיתה הנדירה ביותר (50-60 מעטפות אמיתיות ידועות). זיוף זה הופץ גם בארץ. סדרת זיופים נודעת והמופצת עד היום היא מתוצרת סוחר נודע מצרפת, המתמחה בחלל (איור 20). ב-3 בנובמבר 57 שוגר ספוטניק 2 מאתר שיגור חסר שם (באותו מועד), שהתפרסם כבייקונור רק 5 שנים מאוחר יותר. הסוחר הצרפתי התחיל להפיץ זיופים אלה בשנות ה-70 תוך פרסום פרק מיוחד בקטלוג מעטפות השיגור שלו. מחירי הקטלוג נקבעו למאות ואלפי פרנקים ועד היום מפרסמים בעיתונות הבולאית במזרח אירופה מאמרים "מקצועיים" שבהם מופיעות מעטפות מסוג זה כאמיתיות.

בתערוכת ישראל 98 תהיה לכולנו הזדמנות לצפות ב-7 אוספי חלל, של גב' בכמן - יו"ר הוועדה המקצועית של איגוד הבולאות העולמי לבולאות חלל, של האסטרונאוט האוסטרי הופפרוויזר, האוסף הטוב בעולם של דואר טילים (מאוסטרליה) ועוד. כמו כן ייערך סמינר לבולאות חלל, שיהיה פתוח לקהל הרחב. □

הפריטים והמחקר. "לספר את הסיפור", בדרך מקורית ומעניינת, לא יזיק, אך בניגוד לתימטיקה קשה להניח שיש אפשרות משמעותית לכך (ולתוספת נקודות - בהתאם). במה מתבטא המחקר הבולאי במקרה שלנו? כמה דוגמאות

19. נושאת המטוסים לייק-צ'מפליין, 5 במאי 1961 וחותרת צד. חותמות הדואר והצד מזויפות

20. מעטפת שיגור מזויפת, לכאורה מבייקונור

יבהירו זאת:

* לא כולם יודעים, כי הקוסמונאוט הפולני ינקובסקי (בתכנית אינטרקוסמוס הסובייטית), הוחלף בגלל מחלה, בקוסמונאוט הרמזבסקי, יומיים לפני הטיסה. הדואר הפולני נאלץ להדפיס מהדורה חדשה של בולים, עם תמונת המחליף. מהמהדורה הראשונה, שהושמדה ברובה, נותרו מספר גליונות שנשלחו לעיתונאים ולבעלי תפקידים עוד לפני השיגור (איור 13). מחקר בולאי ניתן לביצוע גם על ידי הצגת תשניות מסוגים שונים. באיור 14 - בטקסט של הבול האמריקני לכבוד טיסת החללית מרינר 10, הכוכב האדום "מטייל" למטה ושמאלה. שגיאת דפוס מסוג אי התאמת צבעים במכונת הדפוס, נראית באיור 15. נקבוב חסר, הדפסת ראי (ABKLATSCH) והדפס הפוך, הם דוגמאות לפריטים פחות מוכרים והיכולים להוסיף ניקוד בנדירות או בסעיף ידע בולאי (איורים 16-18). באוסף מתקדם מספיק ניתן להציג גם

18. INVERT נדיר ביותר

המשך מעמ' 5

של חליפות החלל. כדורים פורחים לטיסות בגובה רגיל אינם שייכים לנושא החלל. באוסף האסטרונומיה שלי נמצא פריט בטיסת בלון מפרזי הנצורה - 1 בינואר 1871 (איור 8). לכל כדור פורח עם נווט, שיצא מפרזי הנצורה על יד הפרוסים, ניתן שם. במקרה זה, הכדור הפורח נקרא ניוטון, על שם מגלה חוקי הכבידה. פריט זה מתאים לאוסף נושאי אך בקושי רב יתאים לאוסף חלל, לפרק מבוא המסביר את החוקים השולטים בתנועת הגופים בחלל. הפריטים המיוחדים המבוקשים ביותר בתחום הם, כמובן, מעטפות שטסו בחלל. באיור 9 - המעטפה היחידה שהוחתמה בתא החללית אפולו 11, בעת שסבבה את הירח. המעטפה שמורה במוזיאון הסמיתסוניאני בושינגטון. באיור מס' 10 - אחת מ-160 אלף מעטפות שהוטסו באוגוסט '83 בטיסת מעבורת חלל אמריקנית. אגב, כ-15 אלף מעטפות מתוך הסה"כ הוכנו על ידי הדואר, אך לבסוף לא הוטסו אך נכנסו למסחר הבולאי. בגב המעטפה הוטבעו מספרים שוטפים, ותחום המיספור של המעטפות שלא הוטסו - ידוע. למרות חשיבות התיעוד (מסמכים דואריים שלמים), יש מקום גם לבולים באוסף חלל. בניגוד לבולאות הנושאית, שמחייבת איסוף הבולים ממגוון רחב של מדינות מנפיקות, בבולאות החלל אין מקום לבול, מעניין ככל שיהיה, מקוננו או ממאלי, שאין להן שום קשר לחקר החלל. כמו בכל אוסף, אם מציגים בול, כדאי להציג את הגרסה הנדירה ביותר שלו (איורים 11, 12). ההבדל בהערכת תצוגות שונות יכול לנבוע, כמעט אך ורק, מנדירות

SHOVEL Bi-Monthly Organ of the ISRAEL

No. 28

DECEMBER 97

Bi-Monthly Organ of the
ISRAEL PHILATELIC FEDERATION

Director General: Tibi Yaniv

Editor: Shabtai Raviv

2, Pinsker str. P.O. BOX 4523

Tel Aviv 61045, Israel

Telefax (972-3) 6295547

E-mail address:

ipf@netvision.net.il

Price: 10 Nis,

Yearly Subscription 60 Nis

Design & Production by

MEDIUM PUBLICATIONS LTD

Tel Aviv, Israel

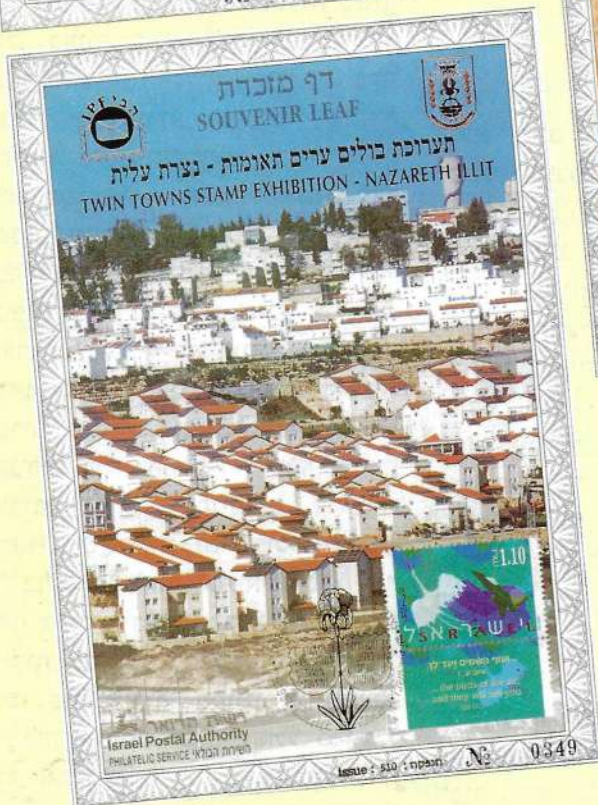
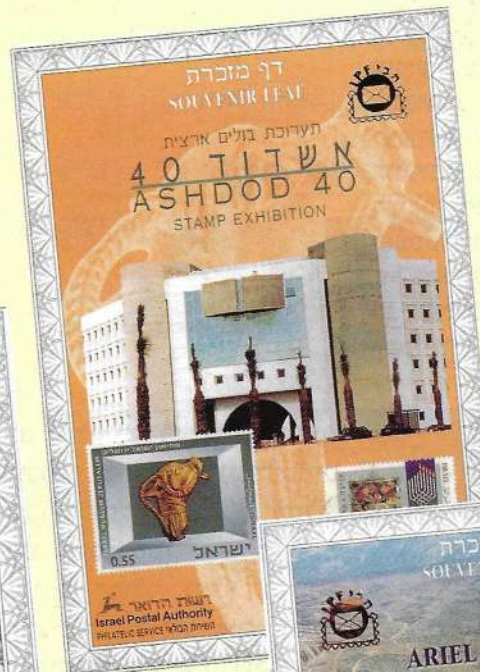
HIGHLIGHTS

ASTROPHILATELIA
ROOTS OF EGYPT MAIL SERVICE
NEW ISSUES IN ISRAEL AND
WORLDWIDE

נותרו למכירה

התאחדות בולאי ישראל הכינה דפי מזכרת לכבוד תערוכות הבולים ירושלים 3000, אשדוד 40, אריאל 18, ערים תאומות - נצרת עלית 97.

קוראי שבל יוכלו לרכוש את דפי המזכרת במחיר של 30 ש"ח ליחידה, בתוספת דמי משלוח של 5 ש"ח. התשלום - בהמחאה אישית, בהמחאת דואר, או בכרטיס אשראי.

התאחדות בולאי ישראל, ת.ד. 4523 תל-אביב 61045 טל. 03-6295547